

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของครูมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 196 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดลองเครื่องมือ แบบสอบถามเรื่อง การศึกษากระบวนการ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของครูมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1, 2, 4, 5 และ 6 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเรื่อง การศึกษากระบวนการ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของครูมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งผู้วิจัย ได้สร้างขึ้นเองเพื่อสอบถามการปฏิบัติงาน วิธีปฏิบัติงาน ระดับปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงาน ลักษณะของปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ การประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ข้อคำถามปลายเปิด และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป และสถิติที่ใช้คือ 1. ศึกษาการปฏิบัติงาน วิธีปฏิบัติงาน ลักษณะของปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของครูมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาบรรยายตามสภาพที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม 2. ศึกษาอันดับของปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของครูมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้ค่าเฉลี่ยของประชากร (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษากระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของครูมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวน 5 ด้าน ดังนี้

1.1 การประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม

1.1.1 การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1.1.1.1 การวิเคราะห์หลักสูตรก่อนกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง พบว่า ครูส่วนใหญ่มีการวิเคราะห์หลักสูตรทุกครั้งก่อนกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยมีวิธีการวิเคราะห์หลักสูตร คือ ศึกษาโครงสร้าง จุดมุ่งหมาย สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ชั้นปี มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยปรับจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและความต้องการของท้องถิ่น นำมามาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นมาวิเคราะห์ว่าในแต่ละระดับชั้นควรจะเรียนรู้เรื่องใด จัดทำตารางวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กำหนดหน่วยการเรียนรู้ เวลา คำอธิบายรายวิชา แล้วนำไปจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

1.1.1.2 การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น พบว่า ครูส่วนใหญ่มีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นทุกครั้งเพื่อกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้ครอบคลุมการวัดด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะ โดยมีวิธีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น คือ ทำการวิเคราะห์ร่วมกับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน สอนวิชาเดียวกัน ระดับชั้นเดียวกัน โดยวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ชั้นปีและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วนำมาตีความว่าในแต่ละระดับชั้นที่สอนนักเรียนควรจะเรียนรู้เรื่องใดบ้าง และเรียนรู้ในระดับใด แล้วนำมาตีความที่ปรากฏในมาตรฐานการเรียนรู้ เช่น ระบุ ยกตัวอย่าง บอกความหมาย ฯลฯ มากำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยให้มีทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ จากนั้นนำไปกำหนดหน่วยการเรียนรู้ เวลา และคำอธิบายรายวิชาต่อไป สำหรับครูที่สอนวิชาวิทยาศาสตร์ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ได้ทำการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นให้แล้ว ครูผู้สอนสามารถนำมาใช้ได้เลย

1.1.1.3 การกำหนดสัดส่วนคะแนนการประเมินระหว่างเรียนกับปลายภาคเรียน พบว่าสัดส่วนคะแนนการประเมินระหว่างเรียนกับปลายภาคเรียนที่ครูส่วนใหญ่ใช้ คือ 80 : 20 โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้กำหนดสัดส่วนคะแนน

1.1.1.4 การแจ้งผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสัดส่วนการประเมินให้นักเรียนทราบก่อนสอน พบว่าครูส่วนใหญ่แจ้งผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสัดส่วนการประเมินให้นักเรียนทราบทุกครั้งก่อนสอน โดยการอธิบายหน้าชั้นเรียน

1.1.2 การกำหนดภาระงาน/ชิ้นงาน

1.1.2.1 การกำหนดภาระงาน/ชิ้นงานได้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง พบว่าครูส่วนใหญ่กำหนดภาระงาน/ชิ้นงานที่ให้นักเรียนทำได้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยพิจารณาภาระงานจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1.1.2.2 จำนวนภาระงาน/ชิ้นงาน ต่อภาคเรียนที่กำหนดให้นักเรียนทำ พบว่าจำนวนภาระงาน/ชิ้นงานต่อภาคเรียนที่ครูส่วนใหญ่กำหนดให้นักเรียนทำในรายวิชาที่สอน มีจำนวน 1-2 ชิ้น

1.1.2.3 ผู้กำหนดภาระงาน พบว่าส่วนใหญ่ครูเป็นผู้กำหนดภาระงานให้นักเรียนทำ และภาระงานแต่ละชิ้นที่ครูให้นักเรียนทำมีขั้นตอนการทำแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับลักษณะของภาระงานและลักษณะของรายวิชา ภาระงานที่ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สุขศึกษา และพลศึกษา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กำหนดให้นักเรียนทำมากที่สุด คือ รายงานภาระงานที่ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และภาษาต่างประเทศ กำหนดให้นักเรียนทำมากที่สุด คือ แบบทดสอบ ภาระงานที่ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์กำหนดให้นักเรียนทำมากที่สุด คือ แบบทดสอบ การทดลองและรายงานการทดลอง ภาระงานที่ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีกำหนดให้นักเรียนทำมากที่สุด คือ รายงานและโครงการ ภาระงานที่ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะกำหนดให้นักเรียนทำมากที่สุด คือ รายงานและชิ้นงานศิลปะ

1.1.3 การกำหนดเครื่องมือวัดผล

1.1.3.1 เครื่องมือที่ใช้วัดผลภาระงาน พบว่าเครื่องมือที่ครูส่วนใหญ่ใช้วัดผลภาระงานของนักเรียน คือ แบบประเมินภาระงาน

1.1.3.2 วิธีการได้เครื่องมือวัดผลภาระงาน พบว่าครูส่วนใหญ่สร้างเครื่องมือวัดผลภาระงานนักเรียนด้วยตนเอง โดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ปรับปรุงเครื่องมือ และนำเครื่องมือไปใช้

1.1.3.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดผลภาระงาน พบว่าครูส่วนใหญ่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดผลภาระงานด้วยตนเอง และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในเรื่องความเที่ยงตรง

1.1.4 การกำหนดเกณฑ์การประเมินภาระงาน/ชิ้นงาน

1.1.4.1 ลักษณะของเกณฑ์การประเมินภาระงาน พบว่าลักษณะของเกณฑ์การประเมินภาระงานที่ครูส่วนใหญ่ใช้ คือ เกณฑ์การประเมินในภาพรวม (พิจารณารายการประเมินจากภาพรวมของชิ้นงาน)

1.1.4.2 ผู้กำหนดเกณฑ์การประเมินภาระงาน พบว่าครูส่วนใหญ่เป็นผู้กำหนดเกณฑ์การประเมินภาระงานนักเรียน

1.1.4.3 วิธีการได้เกณฑ์การประเมินภาระงาน พบว่าครูส่วนใหญ่สร้างเกณฑ์การประเมินภาระงานด้วยตนเอง โดยวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังว่าจะประเมินเรื่องใด กำหนดสัดส่วนคะแนนในแต่ละเรื่องที่จะประเมิน สร้างเกณฑ์การประเมินภาระงานแต่ละระดับ แล้วนำไปประเมินภาระงานตามเกณฑ์

1.1.4.4 การแจ้งเกณฑ์การประเมินภาระงานให้นักเรียนทราบ พบว่าครูส่วนใหญ่แจ้งเกณฑ์การประเมินภาระงานให้นักเรียนทราบในชั่วโมงที่สอน

1.1.4.5 ผู้ประเมินภาระงาน พบว่าครูส่วนใหญ่เป็นผู้ประเมินภาระงานนักเรียน และครูเป็นผู้กำหนดว่าใครควรเป็นผู้ประเมินภาระงานของนักเรียน

1.1.5 การดำเนินการวัดผล

1.1.5.1 การวัดผลนักเรียนก่อนเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ พบว่าครูส่วนใหญ่วัดผลนักเรียนก่อนเรียนเป็นบางครั้งเมื่อเริ่มหน่วยการเรียนรู้ใหม่ โดยวิธีการทดสอบ

1.1.5.2 การนำผลการประเมินก่อนเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ไปใช้ พบว่าครูส่วนใหญ่นำผลการประเมินนักเรียนก่อนเรียนไปใช้เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียน

1.1.5.3 การวัดผลนักเรียนระหว่างเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ พบว่าครูส่วนใหญ่วัดผลนักเรียนระหว่างเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้เป็นบางครั้ง โดยวิธีการทดสอบ

1.1.5.4 การนำผลการประเมินระหว่างเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ไปใช้ พบว่าครูส่วนใหญ่นำผลการประเมินระหว่างเรียนไปใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

1.1.5.5 การวัดผลนักเรียนหลังเรียนจบในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ พบว่าครูส่วนใหญ่วัดผลนักเรียนหลังเรียนจบในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ทุกครั้ง โดยวิธีการทดสอบ

1.1.5.6 การนำผลการประเมินหลังเรียนจบในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ไปใช้ พบว่าครูส่วนใหญ่นำผลการประเมินหลังเรียนไปใช้เพื่อประเมินพัฒนาการของนักเรียน

1.1.5.7 การวัดผลนักเรียนปลายภาคเรียน พบว่าครูส่วนใหญ่วัดผลนักเรียนปลายภาคเรียนทุกครั้ง โดยวิธีการทดสอบ

1.1.5.8 การนำผลการประเมินปลายภาคเรียนไปใช้ พบว่าครูส่วนใหญ่นำผลการประเมินปลายภาคเรียนไปใช้เพื่อตัดสินผลการเรียนของนักเรียน

1.1.5.9 การดำเนินการสอบ พบว่าครูส่วนใหญ่ดำเนินการสอบได้ยุติธรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงความสามารถอย่างเท่าเทียมกัน โดยใช้วิธีกำหนดจำนวนข้อสอบให้เหมาะสมกับเวลา

1.1.6 การนำผลการประเมินไปใช้ตัดสินผลการเรียน

1.1.6.1 การตัดสินผลการเรียนของนักเรียน พบว่าครูส่วนใหญ่ตัดสินผลการเรียนของนักเรียนโดยการประเมินแบบอิงเกณฑ์ จากการนำคะแนนเก็บแต่ละหน่วย คะแนนระหว่างเรียน คะแนนปลายภาคเรียนมารวมกัน แล้วนำคะแนนของนักเรียนแต่ละคนเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วตัดสินตามเกณฑ์

1.1.7 การตรวจสอบผลการประเมิน

1.1.7.1 การเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบผลการประเมิน พบว่าครูส่วนใหญ่เปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบผลการประเมินได้ โดยให้ตรวจสอบผลการประเมินจากเอกสาร ป.พ.5

1.2 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.2.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.2.1.1 โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นลายลักษณ์อักษร โดยแต่งตั้งเป็นคำสั่งของโรงเรียน

1.2.1.2 คณะกรรมการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน พบว่าคณะกรรมการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนส่วนใหญ่ คือ หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และคัดเลือกคณะกรรมการตามมติของที่ประชุม โรงเรียน

1.2.2 การกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา

1.2.2.1 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน พบว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ทุกโรงเรียนจัด คือ กิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมนักเรียน ได้แก่ กิจกรรมตามความถนัดความสนใจ (ชุมนุม) และเหตุผลที่โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดังกล่าว เพราะเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของโรงเรียน

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมแนะแนว

1.1 การกำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.1.1 การกำหนดสัดส่วนสาระกิจกรรมแนะแนว พบว่าครูส่วนใหญ่กำหนดสัดส่วนสาระกิจกรรมแนะแนวได้ครอบคลุม โดยกำหนดจากการประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.1.2 การกำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินกิจกรรมแนะแนว พบว่าส่วนใหญ่เกณฑ์และแนวทางการประเมินกิจกรรมแนะแนวกำหนดโดยฝ่ายแนะแนว

1.1.3 รายละเอียดของกิจกรรมแนะแนว พบว่า ชื่อกิจกรรม เป็นรายละเอียดของกิจกรรมแนะแนวที่ครูส่วนใหญ่กำหนดไว้ในแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยจัดตามแบบฟอร์มของแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว

1.2 การดำเนินการประเมินผู้เรียน

1.2.1 การประเมินนักเรียนตามจุดประสงค์ของกิจกรรม พบว่าครูส่วนใหญ่ประเมินนักเรียนตามจุดประสงค์ทุกกิจกรรม โดยประเมินจากภาระงานที่มอบหมาย

1.2.2 การประเมินเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่าครูส่วนใหญ่ประเมินเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดทุกครั้ง โดยการเช็คชื่อนักเรียน

1.2.3 วิธีการประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวของนักเรียน พบว่าครูส่วนใหญ่ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนจากหลักฐานการเข้าร่วมกิจกรรม (เวลาเรียน)

1.2.4 รูปแบบการประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว พบว่าครูส่วนใหญ่ใช้รูปแบบการประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม

1.2.5 การเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้แสดงความสามารถหรือแสดงผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว พบว่าครูส่วนใหญ่เปิดโอกาสให้นักเรียน ได้แสดงความสามารถหรือแสดงผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวหน้าชั้นเรียน

1.3 การแจ้งผลการประเมินและการซ่อมเสริม

1.3.1 การรายงานผลการประเมินกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ พบว่าครูส่วนใหญ่รายงานผลการประเมินกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนให้ฝ่ายวิชาการทราบด้วยเอกสาร ปพ.5

1.3.2 การจัดซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่ไม่ผ่านกิจกรรมแนะแนว พบว่าครูส่วนใหญ่จัดกิจกรรมซ่อมเสริมให้นักเรียนที่ไม่ผ่านกิจกรรมแนะแนวในช่วงเวลาที่ว่าง

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมนักเรียน

2.1 การกำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ แนวทางการปฏิบัติ เกณฑ์และแนวทางการประเมินกิจกรรมนักเรียน พบว่าครูส่วนใหญ่กำหนดวัตถุประสงค์ แนวทางการปฏิบัติ เกณฑ์และแนวทางการประเมินกิจกรรมนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร จากการประชุมร่วมกับครูที่ปรึกษา กิจกรรมเดียวกัน

2.1.2 การกำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินกิจกรรมนักเรียน พบว่าครูส่วนใหญ่ครูที่ปรึกษาในกิจกรรมเดียวกันร่วมกันกำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินกิจกรรมนักเรียน

2.1.3 วิธีการรับนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียน พบว่าวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้รับนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม คือ เปิดรับสมัครตามความถนัดและความสนใจ โดยประชาสัมพันธ์ กำหนดวันรับสมัครให้นักเรียนทราบ

2.2 การดำเนินการประเมินผู้เรียน

2.2.1 การประเมินนักเรียนตามจุดประสงค์ของกิจกรรมนักเรียน พบว่าครูส่วนใหญ่ประเมินนักเรียนตามจุดประสงค์ทุกกิจกรรม โดยประเมินจากภาระงานที่มอบหมาย

2.2.2 การประเมินเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่าครูส่วนใหญ่ประเมินเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดทุกครั้ง โดยการเช็คชื่อนักเรียน

2.2.3 วิธีการประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียน พบว่าครูส่วนใหญ่ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนจากหลักฐานการเข้าร่วมกิจกรรม (เวลาเรียน)

2.2.4 รูปแบบการประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียน พบว่าครูส่วนใหญ่ใช้รูปแบบการประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม

2.2.5 การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถหรือแสดงผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียน พบว่าครูส่วนใหญ่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถหรือแสดงผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนหน้าชั้นเรียน

2.3 การแจ้งผลการประเมินและการซ่อมเสริม

2.3.1 การรายงานผลการประเมินกิจกรรมนักเรียนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ พบว่าครูส่วนใหญ่รายงานผลการประเมินกิจกรรมนักเรียนให้ฝ่ายวิชาการทราบด้วยเอกสาร ปพ.5

2.3.2 การจัดซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่ไม่ผ่านกิจกรรมนักเรียน พบว่าครูส่วนใหญ่จัดกิจกรรมซ่อมเสริมให้นักเรียนที่ไม่ผ่านกิจกรรมนักเรียนในช่วงเวลาที่ว่าง

2.3.3 การรายงานผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการทราบและเห็นชอบเมื่อสิ้นภาคเรียน พบว่าครูส่วนใหญ่รายงานผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการทราบและเห็นชอบเมื่อสิ้นภาคเรียนทุกครั้งด้วยแบบฟอร์มที่โรงเรียนกำหนด

2.3.4 การสรุปผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตลอดช่วงชั้นของผู้เรียนแต่ละคน พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการสรุปผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตลอดช่วงชั้นของผู้เรียนแต่ละคน โดยฝ่ายวิชาการและครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้สรุป

1.3 การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.3.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา

1.3.1.1 โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นลายลักษณ์อักษร โดยแต่งตั้งเป็นคำสั่งของโรงเรียน

1.3.1.2 คณะกรรมการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนพบว่าคณะกรรมการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนส่วนใหญ่คือ หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และคัดเลือกคณะกรรมการตามมติของที่ประชุมโรงเรียน

1.3.2 การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา

1.3.2.1 การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน พบว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3.2.2 จำนวนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน พบว่าจำนวนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนส่วนใหญ่มีจำนวน 8 ข้อ

1.3.3 การกำหนดแนวทางการพัฒนาการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในห้องเรียน/นอกห้องเรียน

1.3.3.1 รูปแบบการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้รูปแบบการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้งในและนอกห้องเรียน

1.3.4 การกำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.3.4.1 การกำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นลายลักษณ์อักษร โดยกำหนดจากการประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.3.4.2 ผู้กำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน พบว่าส่วนใหญ่ฝ่ายวิชาการเป็นผู้กำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน

1.3.4.3 การกำหนดนิยาม ตัวชี้วัดและระดับคุณภาพของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดนิยาม ตัวชี้วัดและระดับคุณภาพของคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างชัดเจน โดยกำหนดเป็น 3 ระดับ

1.3.4.4 ผู้ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน พบว่าส่วนใหญ่ ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน โดยคัดเลือก ผู้ประเมินจากมติของที่ประชุมโรงเรียน

1.3.4.5 รูปแบบการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน พบว่า ทุกโรงเรียนใช้รูปแบบการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายภาคเรียน

1.3.5 การดำเนินการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน

1.3.5.1 เครื่องมือที่ใช้ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พบว่า เครื่องมือ ที่ครูส่วนใหญ่ใช้ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน คือ แบบบันทึกการสังเกต

1.3.5.2 วิธีการได้เครื่องมือประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พบว่าครู ส่วนใหญ่สร้างเครื่องมือประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียนด้วยตนเอง

1.3.5.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พบว่าครูส่วนใหญ่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้วยตนเอง และ ตรวจสอบคุณภาพในเรื่องความเที่ยงตรง

1.3.6 การประมวลผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.3.6.1 การนำผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากหลาย ๆ ฝ่าย มาสรุป พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการนำผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากหลาย ๆ ฝ่าย มาสรุป โดยผู้ประเมินนำผลการประเมินส่งให้ฝ่ายวิชาการเป็นผู้สรุป

1.3.7 การแจ้งผลการประเมินและการซ่อมเสริม

1.3.7.1 การรายงานผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พบว่าครู ส่วนใหญ่รายงานผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้ฝ่ายวิชาการทราบด้วยเอกสาร ปพ.5

1.3.7.2 การจัดซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ พบว่าครูส่วนใหญ่จัดซ่อมเสริมให้นักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ โดยการทำกิจกรรมพัฒนาสังคม

1.3.7.3 โรงเรียนรวบรวมผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จากทุกฝ่ายมาสรุปผลรายภาคและพิจารณาการผ่านช่วงชั้น พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการรวบรวม ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากทุกฝ่ายมาสรุปผลรายภาคและพิจารณาการผ่าน ช่วงชั้น โดยครูผู้สอนส่งผลการประเมินให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้รวบรวมส่งฝ่ายวิชาการเป็นผู้สรุป

1.4 การประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน

1.4.1 สถานศึกษากำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมิน

1.4.1.1 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของโรงเรียนกำหนดมาตรฐานการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน พร้อมทั้งตัวชี้วัดความสามารถในแต่ละระดับ พบว่า คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของโรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดมาตรฐานการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน พร้อมทั้งตัวชี้วัดความสามารถในแต่ละระดับเป็นลายลักษณ์อักษร โดยการประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.4.1.2 การกำหนดเกณฑ์การประเมินเพื่อตัดสินคุณภาพการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียนของโรงเรียน พบว่าส่วนใหญ่ฝ่ายวิชาการเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การประเมินเพื่อตัดสินคุณภาพการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียนของโรงเรียน

1.4.1.3 การบูรณาการการประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน กับการประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการบูรณาการการประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน กับการประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม โดยครูผู้สอนทุกคน ประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียนในรายวิชาที่สอน

1.4.1.4 การกำหนดแนวทางการประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน ของโรงเรียน พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดแนวทางการประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน โดยการประเมินจากความสามารถจริงของผู้เรียนจากการเรียนวิชาต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน

1.4.2 การประกาศแนวทางการประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ

1.4.2.1 การประกาศแนวทางและวิธีการประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ประกาศแนวทางและวิธีการประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ โดยแจ้งในที่ประชุมครู

1.4.3 การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน

1.4.3.1 โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน เป็นลายลักษณ์อักษร โดยแต่งตั้งคณะกรรมการจากการประชุมฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

1.4.3.2 คณะกรรมการประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียนของโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียนของโรงเรียนส่วนใหญ่ คือ ครูผู้สอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยฝ่ายวิชาการเป็นผู้คัดเลือกคณะกรรมการ

1.4.4 การดำเนินการประเมินผู้เรียน

1.4.4.1 คณะกรรมการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ตามแนวทาง และวิธีที่โรงเรียนกำหนด พบว่าคณะกรรมการส่วนใหญ่ประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ตามแนวทางและวิธีที่โรงเรียนกำหนด โดยศึกษาแนวทางและวิธีการประเมินจากเอกสารที่โรงเรียนแจก

1.4.4.2 เครื่องมือประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน พบว่าเครื่องมือ ที่ครูส่วนใหญ่ใช้ประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คือ แบบบันทึกการสังเกต

1.4.4.3 วิธีการได้เครื่องมือประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน พบว่า ครูส่วนใหญ่สร้างเครื่องมือประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ด้วยตนเอง

1.4.5 การตัดสินผลการประเมิน

1.4.5.1 การตัดสินผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ตามเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ พบว่าครูส่วนใหญ่ตัดสินผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนตามเกณฑ์ ที่กำหนด โดยนำผลการประเมินนักเรียนเทียบกับเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้

1.4.6 การแจ้งผลการประเมินและการซ่อมเสริม

1.4.6.1 การรายงานผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน พบว่า ครูส่วนใหญ่รายงานผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ให้ฝ่ายวิชาการทราบด้วย เอกสาร ปพ.5

1.4.6.2 การจัดซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน พบว่าครูส่วนใหญ่จัดซ่อมเสริมให้นักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน โดยการทำให้แบบฝึกหัด

1.4.6.3 คณะกรรมการรวบรวมข้อมูลและตัดสินผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เสนอต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการส่วนใหญ่รวบรวมข้อมูลและตัดสินผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เสนอต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของโรงเรียน โดยครูผู้สอนแต่ละวิชาสรุป ผลการประเมินให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้รวบรวมส่งฝ่ายวิชาการ

1.5 การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ

1.5.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของ สถานศึกษา

1.5.1.1 โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชาติ พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชาติเป็นลายลักษณ์อักษร โดยแต่งตั้งเป็นคำสั่งของโรงเรียน

1.5.2 สถานศึกษาเตรียมผู้เรียนเข้ารับการประเมิน

1.5.2.1 การเตรียมนักเรียนเข้ารับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ พบว่าทุกโรงเรียนมีการเตรียมนักเรียนเข้ารับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ โดยครูจัดสอนทบทวนเนื้อหาที่จะสอบให้แก่ นักเรียน

1.5.2.2 ระยะเวลาที่โรงเรียนเตรียมนักเรียนเข้ารับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่เตรียมนักเรียนเข้ารับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติตลอดภาคเรียน

1.5.3 การดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ ตามวันเวลาที่กำหนด

1.5.3.1 โรงเรียนดำเนินการสอบตามวันเวลาที่กำหนดและจัดห้องสอบให้มีความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน พบว่าทุกโรงเรียนดำเนินการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ ตามวันเวลาที่กำหนดและจัดห้องสอบให้มีความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน โดยจัดห้องสอบตามระเบียบ

1.5.4 สถานศึกษานำผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติมาใช้ประโยชน์

1.5.4.1 การนำผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของนักเรียนมาใช้ประโยชน์ พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่นำผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของนักเรียนมาใช้แก้ไขข้อบกพร่องและพัฒนาผู้เรียนระดับโรงเรียน โดยฝ่ายวิชาการร่วมกันวางแผนแก้ไขจุดด้อยและพัฒนาจุดเด่นของนักเรียนเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในปีต่อไป

2. ผลการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวน 5 ด้าน ดังนี้

2.1 การประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม

2.1.1 การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2.1.1.1 การวิเคราะห์หลักสูตรก่อนกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ ครูมีภาระงานมากทำให้ไม่มีเวลาวิเคราะห์หลักสูตร มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ วิเคราะห์หลักสูตรร่วมกับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน

2.1.1.2 การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ ครูมีภาระงานมากทำให้ไม่มีเวลาวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นร่วมกับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน

2.1.1.3 การกำหนดสัดส่วนคะแนนการประเมินระหว่างเรียนกับปลายภาคเรียน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ สัดส่วนคะแนนปลายภาคเรียนมากเกินไป มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ วิเคราะห์สัดส่วนเนื้อหาเพื่อกำหนดสัดส่วนการประเมินระหว่างเรียนกับปลายภาคเรียนให้มีความเหมาะสม

2.1.1.4 การแจ้งผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสัดส่วนการประเมินให้นักเรียนทราบก่อนสอน พบว่ามีปัญหาในระดับน้อย ปัญหาคือ นักเรียนขาดความสนใจ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ อธิบายให้นักเรียนเห็นความสำคัญของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสัดส่วนการประเมิน

2.1.2 การกำหนดภาระงาน/ชิ้นงาน

2.1.2.1 การกำหนดภาระงาน/ชิ้นงานได้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง พบว่ามีปัญหาในระดับน้อย ปัญหาคือ ภาระงานไม่ครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ กำหนดภาระงานให้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2.1.2.2 การทำภาระงาน/ชิ้นงานของนักเรียน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ นักเรียนขาดความสนใจและความกระตือรือร้นในการทำภาระงาน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ กำหนดให้นักเรียนนำชิ้นงานมาส่งเป็นระยะเพื่อเพิ่มความก้าวหน้า

2.1.3 การกำหนดเครื่องมือวัดผล

2.1.3.1 วิธีการได้เครื่องมือวัดผลภาระงาน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ ครูมีภาระงานมากทำให้ไม่มีเวลาสร้างเครื่องมือ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ จัดทำเครื่องมือร่วมกับครูผู้สอนรายวิชาเดียวกัน

2.1.3.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดผลภาระงาน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ ครูขาดความรู้เรื่องการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ปรึกษาหรือขอคำแนะนำจากผู้มีความรู้เรื่องการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1.4 การกำหนดเกณฑ์การประเมินภาระงาน/ชิ้นงาน

2.1.4.1 วิธีการได้เกณฑ์การประเมินภาระงาน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ ครูขาดความรู้เรื่องการกำหนดเกณฑ์การประเมินภาระงาน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ปรึกษาผู้มีความรู้เรื่องการกำหนดเกณฑ์การประเมินภาระงาน

2.1.4.2 การแจ้งเกณฑ์การประเมินภาระงานให้นักเรียนทราบ พบว่ามีปัญหาในระดับน้อย ปัญหาคือ นักเรียนขาดความสนใจ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ครูอธิบายให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของเกณฑ์การประเมินภาระงาน

2.1.4.3 ผู้ประเมินภาระงาน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ ใช้เวลานานในการประเมินภาระงานแต่ละชิ้น มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ประเมินภาระงานนอกเวลาราชการ

2.1.5 การดำเนินการวัดผล

2.1.5.1 การวัดผลนักเรียนก่อนเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ นักเรียนไม่ตั้งใจทำการวัดผลก่อนเรียน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ อธิบายให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการวัดผลก่อนเรียน

2.1.5.2 การวัดผลนักเรียนระหว่างเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ นักเรียนไม่ตั้งใจทำการวัดผลระหว่างเรียน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ อธิบายให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการวัดผลระหว่างเรียน

2.1.5.3 การวัดผลนักเรียนหลังเรียนจบในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ นักเรียนได้คะแนนน้อย มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ อธิบายให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการวัดผลหลังเรียน

2.1.5.4 การวัดผลนักเรียนปลายภาคเรียน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ นักเรียนได้คะแนนน้อย มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ อธิบายให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการวัดผลปลายภาคเรียน และแจ้งผลการวัดให้นักเรียนทราบ

2.1.5.5 การดำเนินการสอบ พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือนักเรียนออกจากห้องสอบเร็ว มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ กำหนดเวลาที่ให้นักเรียนออกจากห้องสอบได้

2.1.6 การนำผลการประเมินไปใช้ตัดสินผลการเรียน

2.1.6.1 การตัดสินผลการเรียนของนักเรียน พบว่ามีปัญหาในระดับน้อย ปัญหาคือ นักเรียนสอบได้คะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ให้นักเรียนสอบแก้ตัว

2.1.7 การตรวจสอบผลการประเมิน

2.1.7.1 การเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบผลการประเมิน พบว่ามีปัญหาในระดับน้อย ปัญหาคือ ไม่มีใครมาตรวจสอบผลการประเมิน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ติดประกาศผลการประเมินที่บอร์ด

2.2 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.2.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.2.1.1 โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ ครูบางท่านได้รับแต่งตั้งให้ทำงานหลายตำแหน่งเกิดความซ้ำซ้อน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ กระจายงานให้มีความทั่วถึง

2.2.1.2 คณะกรรมการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ คณะกรรมการขาดความร่วมมืออย่างจริงจัง มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ คัดเลือกคณะกรรมการที่มีความสามารถตรงกับงาน

2.2.2 การกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา

2.2.2.1 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน พบว่ามีปัญหาในระดับน้อย ปัญหาคือ บางกิจกรรมนักเรียนให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีความหลากหลาย

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมแนะแนว

1.1 การกำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.1.1 การกำหนดสัดส่วนสาระกิจกรรมแนะแนว พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ ครูผู้สอนไม่ได้จับด้านแนะแนวมาโดยตรง มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ สอบถามจากผู้รู้หรือครูแนะแนวโรงเรียนอื่น

1.1.2 รายละเอียดของกิจกรรมแนะแนว พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ ครูผู้สอนไม่ได้จับด้านแนะแนวมาโดยตรง มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ สอบถามจากผู้รู้หรือครูแนะแนวโรงเรียนอื่น

1.2 การดำเนินการประเมินผู้เรียน

1.2.1 การประเมินนักเรียนตามจุดประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ นักเรียนขาดความตั้งใจและสนใจ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ครูเรียกนักเรียนมาพบ

1.2.2 การประเมินเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่ามีปัญหาในระดับน้อย ปัญหาคือ นักเรียนบางคนไม่เข้าร่วมกิจกรรม มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ครูเรียกนักเรียนมาพบ

1.2.3 การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถหรือแสดงผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ นักเรียนทำผลงานไม่เสร็จ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ให้นักเรียนทำผลงานเตรียมไว้ล่วงหน้า

1.3 การแจ้งผลการประเมินและการซ่อมเสริม

1.3.1 การรายงานผลการประเมินกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ พบว่ามีปัญหาในระดับน้อย ปัญหาคือ นักเรียนไม่แจ้งผลการประเมินให้ผู้ปกครองทราบ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ให้ผู้ปกครองมารับผลการประเมินด้วยตนเองในวันประชุมผู้ปกครอง

1.3.2 การจัดซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่ไม่ผ่านกิจกรรมแนะแนว พบว่า มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ นักเรียนขาดความร่วมมือในการเรียนซ่อมเสริม มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ครูไปตามนักเรียนมาเรียนซ่อมเสริม

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมนักเรียน

2.1 การกำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.1.2 การกำหนดวัตถุประสงค์ แนวทางการปฏิบัติ เกณฑ์และแนวทางการประเมินกิจกรรมนักเรียน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ วัตถุประสงค์ แนวทางการปฏิบัติ เกณฑ์และแนวทางการประเมินกิจกรรมนักเรียนไม่ชัดเจน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ศึกษาจากเอกสารคู่มือ

2.1.3 วิธีการรับนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียน พบว่ามีปัญหาในระดับน้อย ปัญหาคือ นักเรียนขาดความสนใจและกระตือรือร้น มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมให้มากกว่าเดิม

2.2 การดำเนินการประเมินผู้เรียน

2.2.1 การประเมินนักเรียนตามจุดประสงค์ของกิจกรรมนักเรียน พบว่ามีปัญหาในระดับน้อย ปัญหาคือ นักเรียนขาดความตั้งใจและสนใจ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ครูเรียกนักเรียนมาพบ

2.2.2 การประเมินเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่ามีปัญหาในระดับน้อย ปัญหาคือ นักเรียนบางคนไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักเรียน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ครูเรียกนักเรียนมาพบ

2.2.3 การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถหรือแสดงผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ นักเรียนมีเวลาในการเตรียมตัวน้อย มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ให้นักเรียนทำผลงานเตรียมไว้ล่วงหน้า

2.3 การแจ้งผลการประเมินและการซ่อมเสริม

2.3.1 การรายงานผลการประเมินกิจกรรมนักเรียนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ พบว่ามีปัญหาในระดับน้อย ปัญหาคือ นักเรียนไม่แจ้งผลการประเมินให้ผู้ปกครองทราบ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ให้ผู้ปกครองมารับผลการประเมินด้วยตนเองในวันประชุมผู้ปกครอง

2.3.2 การจัดซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่ไม่ผ่านกิจกรรมนักเรียน พบว่ามีปัญหาในระดับน้อย มีปัญหาคือ นักเรียนไม่มาซ่อมเสริมตามเวลาที่นัดหมาย มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ครูไปตามนักเรียนมาเรียนซ่อมเสริม

2.3.3 การรายงานผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการทราบและเห็นชอบเมื่อสิ้นภาคเรียน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ ภาระงานครูมีมากทำให้ส่งผลการประเมินล่าช้า มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ เน้นย้ำกำหนดเวลาการส่งผลการประเมินในที่ประชุมโรงเรียน

2.3.4 การสรุปผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตลอดช่วงชั้นของผู้เรียนแต่ละคน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ ภาระงานครูมีมากทำให้ส่งผลการประเมินล่าช้า มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ เน้นย้ำกำหนดเวลาการส่งผลการประเมินในที่ประชุม โรงเรียน

2.3 การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.3.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา

2.3.1.1 โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พบว่ามีปัญหาในระดับน้อย ปัญหาคือ ครูบางท่านได้รับแต่งตั้งให้ทำงานหลายตำแหน่งเกิดความซ้ำซ้อน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ กำหนดตำแหน่งงานให้เหมาะสมกับบุคคล

2.3.1.2 คณะกรรมการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ ขาดความร่วมมือจากคณะกรรมการอย่างจริงจัง มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ คัดเลือกคณะกรรมการที่มีความสามารถตรงกับงาน

2.3.2 การกำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.3.2.1 การกำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ เกณฑ์และแนวทางการประเมินไม่ชัดเจน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ สอบถามเกณฑ์และแนวทางการประเมินจากฝ่ายที่รับผิดชอบ

2.3.2.2 การกำหนดนิยาม ตัวชี้วัดและระดับคุณภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ คุณลักษณะแต่ละข้อมีจำนวนตัวชี้วัดมาก มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ปรับตัวชี้วัดของคุณลักษณะแต่ละข้อให้มีจำนวนลดลงแต่ให้ครอบคลุมและมีความชัดเจน

2.3.2.3 ผู้ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ การประเมินขาดความเที่ยงตรง เนื่องจากครูต้องประเมินนักเรียนจำนวนมากทำให้ประเมินโดยการสังเกตได้ไม่ทั่วถึง มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ กำหนดให้มีผู้ประเมินที่หลากหลาย

2.3.3 การดำเนินการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน

2.3.3.1 การได้เครื่องมือประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ ครูขาดความรู้เรื่องการสร้างเครื่องมือ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ โรงเรียนจัดทำเครื่องมือสำเร็จรูป

2.3.3.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ ครูขาดความรู้เรื่องการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ปรึกษาผู้รู้หรือผู้มีความชำนาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.3.4 การประมวลผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.3.4.1 การนำผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากหลาย ๆ ฝ่าย มาสรุป พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ ผู้ประเมินส่งผลการประเมินล่าช้า มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานของโรงเรียนแล้วพิมพ์แจกครู

2.3.5 การแจ้งผลการประเมินและการซ่อมเสริม

2.3.5.1 การรายงานผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พบว่ามีปัญหาในระดับน้อย ปัญหาคือ นักเรียนไม่แจ้งผลการประเมินให้ผู้ปกครองทราบ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ให้ผู้ปกครองมารับผลการประเมินด้วยตนเอง

2.3.5.2 การจัดซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พบว่ามีปัญหาในระดับน้อย ปัญหาคือ นักเรียนไม่มาซ่อมเสริมตามเวลาที่นัดหมาย มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ครูไปตามนักเรียนมาทำกิจกรรมซ่อมเสริม

2.3.5.3 โรงเรียนรวบรวมผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากทุกฝ่ายมาสรุปผลรายภาคและพิจารณาการผ่านช่วงชั้น พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ ผลการประเมินไม่สามารถนำไปแก้ปัญหาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนได้ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ประชุมคณะครูหาแนวทางเพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

2.4 การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

2.4.1 สถานศึกษากำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมิน

2.4.1.1 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของโรงเรียน กำหนดมาตรฐานการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน พร้อมทั้งตัวชี้วัดความสามารถในแต่ละระดับ พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ มาตรฐานและตัวชี้วัดไม่ชัดเจน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีความชำนาญในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เพื่อกำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดให้ชัดเจนขึ้น

2.4.1.2 การบูรณาการการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน กับการประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ ครูแต่ละคนมีมาตรฐานในการประเมินแตกต่างกัน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ฝ่ายวิชาการชี้แจงวิธีการประเมินให้ครูรับทราบและปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน

2.4.2 การประกาศแนวทางการประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ

2.4.2.1 โรงเรียนประกาศแนวทางและวิธีการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ นักเรียนไม่เห็นความสำคัญและไม่สนใจ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ชี้แจงและอธิบายให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการประกาศแนวทางและวิธีการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

2.4.3 การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

2.4.3.1 โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ ครูบางท่านได้รับแต่งตั้งให้ทำงานหลายตำแหน่งเกิดความซ้ำซ้อน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ กระจายงานให้มีความทั่วถึง

2.4.3.2 คณะกรรมการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของโรงเรียน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ ขาดความร่วมมือจากคณะกรรมการอย่างจริงจัง มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ คัดเลือกคณะกรรมการที่มีความสามารถตรงกับงาน

2.4.4 การดำเนินการประเมินผู้เรียน

2.4.4.1 คณะกรรมการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนตามแนวทางและวิธีที่โรงเรียนกำหนด พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ การประเมินขาดความเที่ยงตรง มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ กำหนดเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสมวัดได้ง่าย

2.4.4.2 วิธีการได้เครื่องมือประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ ครูขาดความรู้เรื่องการสร้างเครื่องมือ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ จัดอบรมการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล

2.4.5 การตัดสินผลการประเมิน

2.4.5.1 ครูตัดสินผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ นักเรียนมีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนให้มากขึ้น

2.4.6 การแจ้งผลการประเมินและการซ่อมเสริม

2.4.6.1 การรายงานผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ ไม่มีการนำผลการประเมินไปใช้แก้ปัญหานักเรียน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่เหมาะสมกับนักเรียนให้มากขึ้น

2.4.6.2 การจัดซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ นักเรียนขาดความร่วมมือในการทำกิจกรรมซ่อมเสริม มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ครูไปตามนักเรียนมาทำกิจกรรมซ่อมเสริม

2.4.6.3 คณะกรรมการรวบรวมข้อมูลและตัดสินผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน เสนอต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของโรงเรียน พบว่ามี ปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ ครูมีภาระงานมากทำให้ส่งผลการประเมินไม่ตรงตามกำหนดเวลา มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานของโรงเรียนแล้วพิมพ์แจกครู

2.5 การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ

2.5.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของ สถานศึกษา

2.5.1.1 โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชาติ พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ ครูบางท่านได้รับแต่งตั้งให้ทำงานหลาย ตำแหน่งเกิดความซ้ำซ้อน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ กระจายงานให้มีความทั่วถึง

2.5.2 สถานศึกษาเตรียมผู้เรียนเข้ารับการประเมิน

2.5.2.1 โรงเรียนเตรียมนักเรียนเข้ารับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชาติ พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ นักเรียนไม่สนใจและขาดความกระตือรือร้น มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการประเมินให้นักเรียนเข้าใจ

2.5.3 การดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ ตามวันเวลาที่ กำหนด

2.5.3.1 โรงเรียนดำเนินการสอบตามวันเวลาที่กำหนดและจัดห้องสอบให้ มีความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน พบว่ามีปัญหาในระดับน้อย ปัญหาคือ นักเรียนบางคนไม่ตั้งใจ ทำข้อสอบ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ อธิบายให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญ

2.5.4 สถานศึกษานำผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติมาใช้ ประโยชน์

2.5.4.1 การนำผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของ นักเรียนมาใช้ประโยชน์ พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาคือ นักเรียนมีผลการประเมิน อยู่ในระดับต่ำ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ฝ่ายวิชาการประชุมเพื่อหาแนวทางแก้ไข

อภิปรายผล

จากผลสรุปการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษากระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของक्रमัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวน 5 ด้าน ดังนี้

1.1 การประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม

1.1.1 การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง พบว่าครูส่วนใหญ่มีการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นทุกครั้งก่อนกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณ โยชสิงห์ (2546, หน้า 81) ที่ได้ศึกษาเรื่องความเข้าใจ สภาพการปฏิบัติและสภาพปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง ของครูผู้สอน ในโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างทำการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ จากมาตรฐานการเรียนรู้ที่กรมวิชาการแจกมาให้โรงเรียน โดยทำการวิเคราะห์ร่วมกับโรงเรียนอื่น ๆ ในช่วงระหว่างการเข้าอบรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สัดส่วนคะแนนการประเมินระหว่างเรียน กับปลายภาคเรียนที่ครูส่วนใหญ่ใช้ คือ 80 : 20 ซึ่งกำหนดโดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ จะเห็นว่าการประเมินระหว่างเรียนมีส่วนคะแนนมากกว่าการประเมินปลายภาคเรียน ทั้งนี้เพราะ การประเมินระหว่างเรียนมีจุดประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาผู้เรียนและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน การประเมินระหว่างเรียนที่ดำเนินการอย่างถูกต้อง เข้มงวดและจริงจังจะให้ ผลการประเมินที่สะท้อนภาพความสำเร็จและศักยภาพของผู้เรียน ได้ถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือ ดังนั้นจึงควรให้น้ำหนักความสำคัญของการประเมินระหว่างเรียนในส่วนที่มากกว่าการประเมิน ปลายภาคเรียน โดยคำนึงถึงธรรมชาติของรายวิชาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเป็นสำคัญ (แก้วตา ฉัตรนุสรณ์, 2547, หน้า 17) ครูส่วนใหญ่แจ้งผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสัดส่วนการประเมินให้นักเรียนทราบทุกครั้งก่อนสอน โดยการอธิบายหน้าชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนทราบว่าในรายวิชานั้น ๆ จะต้องเรียนเนื้อหาใดและต้องปฏิบัติกิจกรรมใดบ้าง เพื่อเตรียมตัววางแผนการเรียนให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์

1.1.2 การกำหนดภาระงาน/ชิ้นงาน พบว่าครูส่วนใหญ่กำหนดภาระงาน/ชิ้นงาน ให้นักเรียนทำได้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยพิจารณาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังว่านักเรียน ควรจะเกิดทักษะด้านใดแล้วนำมากำหนดเป็นภาระงาน/ชิ้นงาน จำนวนภาระงาน/ชิ้นงานต่อภาคเรียน ที่ครูส่วนใหญ่กำหนดให้นักเรียนทำในรายวิชาที่สอนมีจำนวน 1-2 ชิ้น ซึ่งถือว่ามีเหมาะสม เพราะนักเรียนต้องเรียนถึง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และในแต่ละรายวิชาที่กำหนดให้นักเรียนทำภาระงาน มาส่ง เมื่อรวมกันแล้วจึงมีภาระงานจำนวนมากที่นักเรียนต้องทำ

1.1.3 การกำหนดเครื่องมือวัดผล พบว่าเครื่องมือที่ครูส่วนใหญ่ใช้วัดผลภาระงานของนักเรียน คือ แบบประเมินภาระงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อครูกำหนดให้นักเรียนทำภาระงานชิ้นใดก็จะสร้างแบบประเมินภาระงานและกำหนดเกณฑ์ที่ต้องการประเมินภาระงานชิ้นนั้นขึ้นมา แต่ครูก็ควรจะใช้เครื่องมือวัดผลให้มีความหลากหลาย เพราะเครื่องมือแต่ละชนิดมีลักษณะและคุณสมบัติที่เหมาะสมกับการวัดคุณลักษณะที่ต่างกันออกไป หากเลือกใช้เครื่องมือไม่เหมาะสมกับคุณลักษณะที่ต้องการจะวัด ข้อมูลจากผลการวัดย่อมมีความเชื่อถือได้น้อยอันจะก่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการประเมินผลตามไปด้วย (สันต์ เกษมทรัพย์, 2541, หน้า 27) ครูส่วนใหญ่สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดผลภาระงานด้วยตนเอง และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเรื่องความเที่ยงตรง การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญและมีความจำเป็น เพราะหากเครื่องมือขาดคุณภาพผลการวัดก็ขาดคุณภาพไปด้วย และเมื่อนำผลการวัดไปประเมินผล ผลการประเมินย่อมมีโอกาสผิดพลาดได้ ดังนั้นเพื่อให้ผลของการวัดมีความเชื่อถือได้ จึงควรมีการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล (สันต์ เกษมทรัพย์, 2541, หน้า 13)

1.1.4 การกำหนดเกณฑ์การประเมินภาระงาน/ชิ้นงาน พบว่าลักษณะของเกณฑ์การประเมินภาระงานที่ครูส่วนใหญ่ใช้ คือ เกณฑ์การประเมินในภาพรวม (พิจารณารายการประเมินจากภาพรวมของชิ้นงาน) โดยครูส่วนใหญ่เป็นผู้กำหนดและสร้างเกณฑ์การประเมินภาระงานด้วยตนเอง โดยการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังว่าจะประเมินเรื่องใด กำหนดสัดส่วนคะแนนในแต่ละเรื่องที่จะประเมิน สร้างเกณฑ์การประเมินภาระงานแต่ละระดับ แล้วนำไปประเมินภาระงานตามเกณฑ์ ครูส่วนใหญ่แจ้งเกณฑ์การประเมินภาระงานให้นักเรียนทราบในชั่วโมงที่สอน เพราะมีความสะดวกและครูต้องพบนักเรียนในชั่วโมงที่สอนอยู่แล้ว เพื่อให้นักเรียนวางแผนการทำภาระงานว่าควรจะให้มีความสำคัญในส่วนใด และครูส่วนใหญ่เป็นผู้ประเมินภาระงานนักเรียนเพราะการวัดและประเมินผลเป็นหน้าที่ของครูโดยตรง

1.1.5 การดำเนินการวัดผล พบว่าครูส่วนใหญ่วัดผลนักเรียนก่อนเรียนและระหว่างเรียนเป็นบางครั้ง วัดผลนักเรียนหลังเรียนและปลายภาคเรียนทุกครั้ง โดยวิธีการทดสอบนำผลการประเมินก่อนเรียนไปใช้เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียน นำผลการประเมินระหว่างเรียนไปใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน นำผลการประเมินหลังเรียนไปใช้เพื่อประเมินพัฒนาการของนักเรียน และนำผลการประเมินปลายภาคเรียนไปใช้เพื่อตัดสินผลการเรียนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพศาล คงภิรมย์ชั้น (2547, หน้า 48, 50) ที่ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูโรงเรียนเซนต์หลุยส์ ฉะเชิงเทรา พบว่าครูผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้อ่อนเรียนเป็นบางครั้งและใช้แบบทดสอบในการประเมินผลการเรียนรู้อ่อนเรียนและหลังเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัย

ของอัญชติ มีไชโย (อ้างในแก้วตา ฉัตรนุสรณ์, 2547, หน้า 43) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาระบบการวัดและประเมินผลการเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนที่ 3 จังหวัดขอนแก่น พบว่า ครูประเมินผลก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน ครูดำเนินการวัดผลระหว่างเรียนโดยใช้แบบทดสอบ และวัดผลปลายภาคเรียน เพื่อตัดสินผลการเรียน โดยใช้แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ แบบทดสอบเป็นเครื่องมือที่ใช้ข้อคำถามเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ผู้ตอบใช้ความรู้ความสามารถคิดหาคำตอบที่ถูก ซึ่งจะแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบมีความรู้ความสามารถมากน้อยเพียงใด (สันต์ เกษมทรัพย์, 2541, หน้า 27) และสอดคล้องกับงานวิจัยของสันต์ เกษมทรัพย์ (2541, หน้า 68) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการปฏิบัติ ปัญหา และความต้องการในการวัดและประเมินผลของครูคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 พบว่า จุดประสงค์ของการวัดผลระหว่างเรียนคือเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่ดำเนินการสอบได้ยุติธรรมเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงความสามารถอย่างเท่าเทียมกัน โดยใช้วิธีกำหนดจำนวนข้อสอบให้เหมาะสมกับเวลา ทั้งนี้เป็นเพราะความยุติธรรมเป็นคุณธรรมที่สำคัญประการหนึ่งของผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินผล เป็นสิ่งที่ครูจะต้องคำนึงถึงทุกครั้งที่ทำกรวัดและประเมินผลการศึกษา กล่าวคือจะต้องวัดและประเมินผลด้วยใจเป็นกลาง ไม่ลำเอียงหรืออคติ ตัดสินตามหลักวิชา เช่น การตรวจข้อสอบโดยใช้หลักเกณฑ์เดียวกัน จัดกระทำให้ผู้ถูกวัดอยู่ภายใต้สถานการณ์เดียวกัน ตัดสินผลการวัดโดยใช้เกณฑ์เดียวกัน เป็นต้น หากการดำเนินการขั้นใดขั้นหนึ่งขาดความยุติธรรมแล้ว ก็ย่อมส่งผลให้การวัดผลและประเมินผลขาดความเชื่อถือตามไปด้วย (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2544, หน้า 12)

1.1.6 การนำผลการประเมินไปใช้ตัดสินผลการเรียน พบว่าครูส่วนใหญ่ตัดสินผลการเรียนของนักเรียน โดยการประเมินแบบอิงเกณฑ์ จากการนำคะแนนเก็บแต่ละหน่วย คะแนนระหว่างเรียน คะแนนปลายภาคเรียนมารวมกัน แล้วนำคะแนนของนักเรียนแต่ละคนเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วตัดสินตามเกณฑ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประเมินแบบอิงเกณฑ์เป็นการประเมินเพื่อต้องการทราบว่าบุคคลนั้น ๆ มีความสามารถถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายหรือไม่ การประเมินผลต้องนำคะแนนที่ได้ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์จะใช้ได้ผลดีในสถานการณ์ที่ต้องการวัดสมรรถภาพเป็นรายบุคคล การสอบแบบอิงเกณฑ์จึงเหมาะกับการเรียนการสอนในห้องเรียน (ภัทรา นิคมานนท์, 2543, หน้า 17)

1.1.7 การตรวจสอบผลการประเมิน พบว่าครูส่วนใหญ่เปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบผลการประเมินได้ โดยให้ตรวจสอบผลการประเมินจากเอกสาร ปพ.5 ทั้งนี้เป็นเพราะเอกสาร ปพ.5 เป็นแบบบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ครูผู้สอนจะบันทึกข้อมูลการประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาต่าง ๆ ของผู้เรียนทุกคนไว้ เมื่อนักเรียนเกิดความสงสัยก็สามารถตรวจสอบผลการประเมิน

ได้จากเอกสาร ปพ.5 ซึ่งสอดคล้องกับหลักการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ข้อ 5 ซึ่งกล่าวว่าเปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบ
ผลการประเมินผลการเรียนได้ (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 4)

1.2 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.2.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่าโรงเรียน
ส่วนใหญ่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นลายลักษณ์อักษร โดยแต่งตั้ง
เป็นคำสั่งของโรงเรียน เพื่อให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ คณะกรรมการ
ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนส่วนใหญ่ คือ หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และคัดเลือก
คณะกรรมการตามมติของที่ประชุมโรงเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะฝ่ายกิจกรรมนักเรียน เป็นผู้รับผิดชอบ
โดยตรงในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน ดังนั้นหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จึงต้อง
เป็นกรรมการในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน

1.2.2 การกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา พบว่ากิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ทุกโรงเรียนจัด คือ กิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมนักเรียน
ได้แก่ กิจกรรมตามความถนัดความสนใจ (ชุมนุม) และเหตุผลที่โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ดังกล่าว เพราะเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของโรงเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะ
สถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรม
นักเรียน ให้ผู้เรียนในทุกช่วงชั้นการศึกษาได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามความถนัดและ
ความสนใจให้เต็มตามศักยภาพ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ทั้งด้านร่างกาย
สติปัญญา อารมณ์และสังคม (แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 กรมวิชาการ, 2545, หน้า 16-30)

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมแนะแนว

1.1 การกำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่าครู
ส่วนใหญ่กำหนดสัดส่วนสาระกิจกรรมแนะแนวได้ครอบคลุม โดยกำหนดจากการประชุมผู้มีส่วน
เกี่ยวข้อง เป็นไปตามหลักการจัดกิจกรรมแนะแนว ที่ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมเพื่อผู้เรียนทุกคน
โดยครอบคลุมด้านการศึกษา การงานและอาชีพ ชีวิตและสังคม (แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กรมวิชาการ, 2545, หน้า 24) เกณฑ์
และแนวทางการประเมินกิจกรรมแนะแนวส่วนใหญ่กำหนดโดยฝ่ายแนะแนว และชื่อกิจกรรม
เป็นรายละเอียดของกิจกรรมแนะแนวที่ครูส่วนใหญ่กำหนดไว้ในแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว
โดยจัดตามแบบฟอร์มของแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว ทั้งนี้เป็นเพราะฝ่ายแนะแนวเป็นผู้รับผิดชอบ

งานแนะแนวของโรงเรียน ดังนั้นจึงมีหน้าที่วางแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว ตั้งแต่กำหนดสัดส่วนสาระกิจกรรมแนะแนว กำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินกิจกรรมแนะแนว และจัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว เพื่อให้การจัดกิจกรรมแนะแนวบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และนำผลการจัดกิจกรรมไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน และเป็นไปตามกระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนว การกำหนดแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว เมื่อครูกำหนดสัดส่วนสาระของกิจกรรมในแต่ละด้านแล้วว่าแต่ละภาคเรียนจะต้องจัดกิจกรรมแนะแนวในสาระด้านใด จำนวนกี่ชั่วโมง ต่อมาจะต้องกำหนดรายละเอียดของแต่ละด้านไว้ให้ชัดเจนว่าควรมีเรื่องอะไรบ้าง เพื่อจะได้จัดทำเป็นรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมย่อยต่อไป (แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กรมวิชาการ, 2545, หน้า 26)

1.2 การดำเนินการประเมินผู้เรียน พบว่าครูส่วนใหญ่ประเมินนักเรียนตามจุดประสงค์ทุกกิจกรรม โดยประเมินจากภาระงานที่มอบหมาย และประเมินเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดทุกครั้ง โดยการเช็คชื่อนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสรณ์ หงส์สูงเนิน และสุจรรยา รุ่งทะเล (2548, หน้า 50) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการวัดและประเมินผล ช่วงชั้นที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า การประเมินการปฏิบัติกิจกรรมตามจุดประสงค์แต่ละกิจกรรม และการประเมินเวลาเข้าร่วมกิจกรรมตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ครูส่วนใหญ่ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนจากหลักฐานการเข้าร่วมกิจกรรม (เวลาเรียน) ใช้รูปแบบการประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถหรือแสดงผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวหน้าชั้นเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อนักเรียนทำภาระงานเสร็จตามที่ครูกำหนด สถานที่ที่มีความสะดวกที่สุดที่จะให้นักเรียนได้นำเสนอผลงานให้เพื่อนนักเรียน และครูได้ชมก็คือหน้าชั้นเรียน นอกจากนี้ครูยังสามารถให้คำแนะนำในการปฏิบัติภาระงานของนักเรียนและทำการประเมินผลภาระงานของนักเรียนได้

1.3 การแจ้งผลการประเมินและการซ่อมเสริม พบว่าครูส่วนใหญ่รายงานผลการประเมินกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนให้ฝ่ายวิชาการทราบด้วยเอกสาร ปฟ.5 และจัดกิจกรรมซ่อมเสริมให้นักเรียนที่ไม่ผ่านกิจกรรมแนะแนวในชั่วโมงที่ว่าง ทั้งนี้เป็นเพราะผู้สอนจะต้องนำผลการประเมินของนักเรียนมาพิจารณาว่า นักเรียนคนใดยังมีความรู้ความสามารถต่ำกว่าเกณฑ์ในกิจกรรมใด ให้จัดการซ่อมเสริมจนผู้เรียนมีผลการเรียนและเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ตามเกณฑ์การผ่านกิจกรรมนั้น ๆ อย่างครบถ้วน (เอกรินทร์ สีมหาศาล, 2546, หน้า 21)

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมนักเรียน

2.1 การกำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่าครูส่วนใหญ่กำหนดวัตถุประสงค์ แนวทางการปฏิบัติ เกณฑ์และแนวทางการประเมินกิจกรรมนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร จากการประชุมร่วมกับครูที่ปรึกษากิจกรรมเดียวกัน และวิธีการที่ใช้รับนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม คือ เปิดรับสมัครตามความถนัดและความสนใจ โดยประชาสัมพันธ์ กำหนดวันรับสมัครให้นักเรียนทราบ ทั้งนี้เป็นเพราะกิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันอย่างเป็นกลุ่ม เช่น โครงการ กิจกรรมตามความสนใจ ชุมนุมวิชาการ กิจกรรมรักการอ่าน กิจกรรมสาธิตประโยชน์ ดังนั้น โรงเรียนจึงสามารถจัดกิจกรรมนักเรียนได้อย่างหลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ

2.2 การดำเนินการประเมินผู้เรียน พบว่าครูส่วนใหญ่ประเมินนักเรียนตามจุดประสงค์ทุกกิจกรรม โดยประเมินจากภาระงานที่มอบหมาย และประเมินเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดทุกครั้ง โดยการเช็คชื่อนักเรียน ครูส่วนใหญ่ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนจากหลักฐานการเข้าร่วมกิจกรรม (เวลาเรียน) ใช้รูปแบบการประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถหรือแสดงผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนหน้าชั้นเรียน ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่สถานศึกษาต้องทำการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนตามจุดประสงค์ของแต่ละกิจกรรม โดยประเมินจากพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมและผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริง และต้องตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้หรือไม่ (การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กรมวิชาการ, 2545, หน้า 16-30)

2.3 การแจ้งผลการประเมินและการซ่อมเสริม พบว่าครูส่วนใหญ่รายงานผลการประเมินกิจกรรมนักเรียนให้ฝ่ายวิชาการทราบด้วยเอกสาร ปฟ.5 จัดกิจกรรมซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่ไม่ผ่านกิจกรรมนักเรียนในชั่วโมงที่ว่าง ทั้งนี้เป็นเพราะเมื่อมีนักเรียนไม่ผ่านการประเมิน ครูจำเป็นต้องจัดซ่อมเสริมเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนให้ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ก่อน ผู้เรียนจึงจะได้รับการตัดสินให้ผ่านกิจกรรม รายงานผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการทราบและเห็นชอบเมื่อสิ้นภาคเรียนทุกครั้งด้วยแบบฟอร์มที่โรงเรียนกำหนด และโรงเรียนส่วนใหญ่มีการสรุปผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตลอดช่วงชั้นของผู้เรียนแต่ละคน โดยฝ่ายวิชาการและครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้สรุป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสรณ์ หงส์สูงเนิน และสุจรรยา รุ่งทะเล (2548, หน้า 50) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการวัดและประเมินผล ช่วงชั้นที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า การนำเสนอผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ทุกครั้งให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการทราบ และนำเสนอผลรายงานการประเมินต่อ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการเพื่อความเห็นชอบ มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง และเป็นไปตามแนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านช่วงชั้น ซึ่งกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนทุกคนตลอดช่วงชั้น โดยผู้รับผิดชอบสรุปและประเมินผลการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด แล้วนำเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการเพื่อความเห็นชอบ เสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาตัดสินใจและอนุมัติผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านช่วงชั้นต่อไป (การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กรมวิชาการ, 2545, หน้า 16-30)

1.3 การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.3.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นลายลักษณ์อักษร โดยแต่งตั้งเป็นคำสั่งของโรงเรียน และคณะกรรมการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนส่วนใหญ่ คือ หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยคัดเลือกคณะกรรมการตามมติของที่ประชุมโรงเรียน ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่กล่าวว่า สถานศึกษาต้องแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนครูและชุมชน (แก้วตา ฉัตรนุสรณ์, 2547, หน้า 21) และสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสรณ์ หงส์สูงเนิน และสุจรรยา รุ่งทะเล (2548, หน้า 56) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการวัดและประเมินผล ช่วงชั้นที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

1.3.2 การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา พบว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจำนวนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนส่วนใหญ่มีจำนวน 8 ข้อ ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่กล่าวว่า คณะกรรมการต้องกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความจำเป็นและความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน คุณลักษณะอันพึงประสงค์อาจจะซ้ำหรือแตกต่างจากคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรหรือมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และช่วงชั้นได้ (แก้วตา ฉัตรนุสรณ์, 2547, หน้า 22)

1.3.3 การกำหนดแนวทางการพัฒนาในห้องเรียน/นอกห้องเรียน พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้รูปแบบการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้งในและนอกห้องเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียน ครูจึงต้องประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียนอยู่ตลอดเวลาทั้งในและนอกห้องเรียน คือ ดำเนินการพัฒนา ประเมินผลและแก้ไขปรับปรุงผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาทั้งในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนและการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ หรือการดำเนินชีวิตประจำวันทั้งในและนอกสถานศึกษา (แก้วตา ฉัตรนุสรณ์, 2547, หน้า 22)

1.3.4 การกำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นลายลักษณ์อักษร กำหนดนิยาม ตัวชี้วัดและระดับคุณภาพของคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างชัดเจนโดยกำหนดเป็น 3 ระดับ ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน โดยคัดเลือกผู้ประเมินจากมติของที่ประชุม โรงเรียน เป็นไปตามเทคนิคการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่กล่าวว่า การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ควรได้ข้อมูลที่มาจากการประเมินหลายวิธีและจากข้อมูลหลายแหล่ง โดยเฉพาะจากครูผู้สอนใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 31) แล้วจึงสรุปผลการประเมินเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้เรียนและทุกโรงเรียนใช้รูปแบบการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายภาคเรียน คือเมื่อสิ้นสุดแต่ละภาคเรียนผู้ประเมินนำข้อมูลของผู้เรียนแต่ละคนที่เก็บรวบรวมไว้ตลอดภาคเรียนมาทำการประเมินตามแนวทางที่สถานศึกษากำหนด เพื่อตัดสินว่าผู้เรียนผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์หรือไม่

1.3.5 การดำเนินการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน พบว่า เครื่องมือที่ครูส่วนใหญ่ใช้ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน คือ แบบบันทึกการสังเกต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแก้วตา ฉัตรนุสรณ์ (2547, หน้า 64) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการวัดและประเมินผล ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 2 พบว่าเครื่องมือที่ครูใช้ในการวัดด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์มากที่สุด คือ แบบสังเกต แต่ครูก็สามารถเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้อย่างหลากหลาย เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ การบันทึกเหตุการณ์ การรายงานตนเอง เป็นต้น ทั้งนี้จะต้องเหมาะสมกับกิจกรรมและคุณลักษณะที่จะประเมิน ครูส่วนใหญ่สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียนด้วยตนเอง โดยตรวจสอบคุณภาพในเรื่องความเที่ยงตรง ทั้งนี้กระบวนการประเมินผลจะมีคุณภาพเพียงใดนั้น ผู้ประเมินต้องใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพดีมีความเที่ยงตรงและมีความเชื่อมั่น

หากเครื่องมือขาดคุณภาพผลการวัดก็ขาดคุณภาพไปด้วย และเมื่อนำผลการวัดไปประเมินผล ผลการประเมินย่อมมีโอกาสผิดพลาดได้ ดังนั้นเพื่อให้ผลของการวัดมีความเชื่อถือได้จึงควรเลือกใช้ เครื่องมือที่มีคุณภาพ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2544, หน้า 12)

1.3.6 การประมวลผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พบว่าโรงเรียน ส่วนใหญ่มีการนำผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากหลาย ๆ ฝ่ายมาสรุป โดยผู้ประเมิน นำผลการประเมินส่งให้ฝ่ายวิชาการเป็นผู้สรุป ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานการประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ 5 ที่กล่าวว่า ผู้มีหน้าที่ในการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ทำการประเมินและรวบรวมข้อมูลการประเมินของผู้เรียนแต่ละคน ส่งต่อให้ คณะกรรมการ ฯ นำไปทำการประมวลผลและพิจารณาตัดสินผลการประเมินคุณลักษณะแต่ละประการ ตามเกณฑ์ที่กำหนด (แก้วตา ฉัตรนุสรณ์, 2547, หน้า 22)

1.3.7 การแจ้งผลการประเมินและการซ่อมเสริม พบว่าครูส่วนใหญ่รายงาน ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้ฝ่ายวิชาการทราบด้วยเอกสาร ปพ.5 จัดการซ่อมเสริม แก่นักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยการทำกิจกรรมพัฒนาสังคม และ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการรวบรวมผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากทุกฝ่ายมาสรุปผล รายงานและพิจารณาการผ่านช่วงชั้น โดยครูผู้สอนส่งผลการประเมินให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ รวบรวมส่งฝ่ายวิชาการเป็นผู้สรุป ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานการประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ข้อที่ 6 ครูผู้สอนต้องนำผลการตัดสินผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ไปกรอกในเอกสารแบบแสดงผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และแจ้งผลการประเมินให้ นักเรียนและผู้ปกครองทราบ พร้อมกับดำเนินการปรับปรุงแก้ไขผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ให้ควบคุมและพัฒนาตนเองในการถือปฏิบัติคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้ดีขึ้น รวมทั้งมอบหมาย ให้ปฏิบัติกิจกรรมคุณความดีชดเชยตามแนวทางที่สถานศึกษากำหนด (แก้วตา ฉัตรนุสรณ์, 2547, หน้า 23)

1.4 การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

1.4.1 สถานศึกษากำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมิน พบว่าคณะกรรมการ บริหารหลักสูตรและวิชาการของโรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดมาตรฐานการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน พร้อมทั้งตัวชี้วัดความสามารถในแต่ละระดับเป็นลายลักษณ์อักษร ฝ่ายวิชาการเป็นผู้กำหนดเกณฑ์ การประเมินเพื่อตัดสินคุณภาพการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของโรงเรียน มีการบูรณาการการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน กับการประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม โดยให้ครูผู้สอนทุกคน ประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของนักเรียนในรายวิชาที่สอน และกำหนดแนวทางการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน โดยการประเมินจากความสามารถจริงของผู้เรียนจากการเรียนวิชา

ต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสรณ์ หงส์สูงเนิน และสุจรรยา รุ่งทะเล (2548, หน้า 57) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการวัด และประเมินผล ช่วงชั้นที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า มีการกำหนดมาตรฐานการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความที่เป็นมาตรฐานของสถานศึกษาในระดับปานกลาง และครูประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายในระดับปานกลาง เช่น ประเมินจากการเขียนรายงาน ประเมินจากแบบทดสอบเขียนตอบ

1.4.2 การประกาศแนวทางการประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ประกาศแนวทางและวิธีการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ โดยแจ้งในที่ประชุมครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูเป็นผู้ปฏิบัติงานโดยตรงที่ต้องทำการประเมินนักเรียน จึงต้องรับทราบมาตรฐานและตัวชี้วัดความสามารถในแต่ละระดับเพื่อจะได้นำไปประเมินนักเรียน ได้อย่างยุติธรรมและเที่ยงตรง และเป็นไปตามขั้นตอนการดำเนินการในการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของสถานศึกษา ที่จะต้องประกาศแนวทางและวิธีการประเมินให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอและชี้แจงให้เกิดความเข้าใจ (การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 34)

1.4.3 การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร โดยแต่งตั้งคณะกรรมการจากการประชุมฝ่ายที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของโรงเรียนส่วนใหญ่ คือ ครูผู้สอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยฝ่ายวิชาการเป็นผู้คัดเลือกคณะกรรมการ ทั้งนี้เป็นเพราะครูผู้สอนทุกคนจะต้องประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียนทุกคนในรายวิชาที่ตนสอน ซึ่งนักเรียนหนึ่งคนจะได้รับการประเมินจากครูหลายท่าน ทำให้ได้ผลการประเมินของนักเรียนหนึ่งคนเท่ากับจำนวนครู ที่สอนแล้วนำผลการประเมินนั้นมาหาค่าเฉลี่ยระดับการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียนคนนั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีเพราะผลการประเมินเกิดจากการหาค่าเฉลี่ยของครูหลายท่าน ทำให้ผลการประเมินที่ได้มีความเที่ยงตรง ไม่เกิดความลำเอียง

1.4.4 การดำเนินการประเมินผู้เรียน พบว่าคณะกรรมการส่วนใหญ่ประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนตามแนวทางและวิธีที่โรงเรียนกำหนด โดยศึกษาแนวทางและวิธีการประเมินจากเอกสารที่โรงเรียนแจก เครื่องมือที่ใช้ประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คือ แบบบันทึกการสังเกต และครูสร้างเครื่องมือประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ด้วยตนเอง ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนจะกำหนดแนวทางการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนมาให้ เพื่อให้ครูประเมินนักเรียนไปในทิศทางเดียวกัน ครูผู้สอนจึงต้องประเมินนักเรียนตามแนวทางที่โรงเรียนกำหนด

เพื่อให้ผลจากการประเมินมีความถูกต้อง และครูสามารถทำการประเมินนักเรียนได้โดยการสังเกตความสามารถจริงของนักเรียนขณะเรียนในวิชาที่สอน ดังนั้นแบบบันทึกการสังเกตจึงเป็นเครื่องมือที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

1.4.5 การตัดสินผลการประเมิน พบว่าครูส่วนใหญ่ตัดสินผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยนำผลการประเมินนักเรียนเทียบกับเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ เมื่อครูทำการประเมินนักเรียนแล้ว ก็จะนำผลจากการประเมินมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ว่านักเรียนมีผลการประเมินอยู่ในระดับใด ผ่านการประเมินหรือไม่ ถ้าผ่านการประเมินตามเกณฑ์ก็รายงานผลการประเมินให้ฝ่ายวิชาการทราบ แต่ถ้าไม่ผ่านการประเมินก็ต้องทำการปรับปรุงซ่อมเสริมนักเรียนจนกว่าจะผ่านการประเมินต่อไป

1.4.6 การแจ้งผลการประเมินและการซ่อมเสริม พบว่าครูส่วนใหญ่รายงานผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ให้ฝ่ายวิชาการทราบด้วยเอกสาร ปพ.5 จัดซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน โดยการทำแบบฝึกหัดตามที่ครูกำหนด และคณะกรรมการส่วนใหญ่รวบรวมข้อมูลและตัดสินผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เสนอต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของโรงเรียน โดยครูผู้สอนแต่ละวิชาสรุปผลการประเมินให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้รวบรวมส่งฝ่ายวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสรณ์ หงส์สูงเนิน และสุจรยา รุ่งทะเล (2548, หน้า 57) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการวัดและประเมินผล ช่วงชั้นที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า การสรุปผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

1.5 การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ

1.5.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของสถานศึกษา พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติเป็นลายลักษณ์อักษร โดยแต่งตั้งเป็นคำสั่งของโรงเรียน ทั้งนี้เพราะเมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเป็นคำสั่งของโรงเรียนอย่างชัดเจน จะทำให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถไม่สามารถที่จะหลบหลีกการปฏิบัติหน้าที่ได้

1.5.2 สถานศึกษาเตรียมผู้เรียนเข้ารับการประเมิน พบว่าทุกโรงเรียนมีการเตรียมนักเรียนเข้ารับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ โดยครูจัดสอนทบทวนเนื้อหาที่จะสอบให้แก่ นักเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่เตรียมนักเรียนเข้ารับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติตลอดภาคเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนได้เข้ารับการประเมินผลระดับชาติ

และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถในการประเมินอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลคุณภาพทางการศึกษาที่แท้จริงของผู้เรียน ของสถานศึกษาและของประเทศชาติ (แก้วตา ฉัตรนุสรณ์, 2547, หน้า 27)

1.5.3 การดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ ตามวันเวลาที่กำหนด พบว่าทุกโรงเรียนดำเนินการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ ตามวันเวลาที่กำหนด และจัดห้องสอบให้มีความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน โดยจัดห้องสอบตามระเบียบ เพราะต้องปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติตามกฎหมายและเงื่อนไขในการประเมินอย่างเคร่งครัด

1.5.4 สถานศึกษานำผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติมาใช้ประโยชน์ พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ นำผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของนักเรียนมาใช้แก้ไขข้อบกพร่องและพัฒนาผู้เรียนระดับโรงเรียน โดยฝ่ายวิชาการร่วมกันวางแผนแก้ไขจุดด้อยและพัฒนาจุดเด่นของนักเรียนเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในปีต่อไป ซึ่งสถานศึกษาสามารถใช้ผลการประเมินให้เป็นประโยชน์ทั้งในระดับผู้เรียน ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ (แก้วตา ฉัตรนุสรณ์, 2547, หน้า 27)

2. ผลการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวน 5 ด้าน ดังนี้

2.1 การประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม

2.1.1 การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากการวิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นก่อนกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คือ ครูมีภาระงานมากทำให้ไม่มีเวลาวิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ วิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นร่วมกับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน ทั้งนี้เป็นเพราะมาตรฐานการเรียนรู้ของรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันจะมีลักษณะที่เหมือนกัน แต่จะลดหลั่นกันไปตามระดับชั้นที่สอน ดังนั้นครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันจึงสามารถวิเคราะห์หลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนลิน ศรีฐนนท์ (2541, หน้า 74) ที่ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์สาเหตุของความต้อการจำเป็นด้านการวัดและประเมินผลการเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้วยเทคนิควิเคราะห์แบบฟอลท์ทรี ที่พบว่า ครูไม่ได้สร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร มีสาเหตุหลักมาจาก ครูไม่เห็นความสำคัญของการวิเคราะห์หลักสูตร และครูมีภาระงานมาก และ

สอดคล้องกับงานวิจัยของไพศาล คงภิรมย์ชั้น (2547, หน้า 51, 52) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษา สภาพการประเมิน ผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูโรงเรียน เซนต์หลุยส์ ฉะเชิงเทรา ที่พบว่า การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค โดยวิเคราะห์ จากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และการกำหนดสัดส่วนการประเมิน ระหว่างเรียนกับการประเมินผล ปลายภาคเรียนหรือปลายปี มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการกำหนดสัดส่วนคะแนนการประเมินระหว่างเรียนกับปลายภาคเรียน คือ สัดส่วนคะแนน ปลายภาคเรียนมากเกินไป มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ วิเคราะห์สัดส่วนเนื้อหาเพื่อกำหนดสัดส่วน การประเมินระหว่างเรียนกับปลายภาคเรียนให้มีความเหมาะสม ปัญหาที่เกิดจากการแจ้งผลการเรียนรู้ ที่คาดหวังและสัดส่วนการประเมินให้นักเรียนทราบก่อนสอน คือ นักเรียนขาดความสนใจ มีแนวทาง แก้ไขปัญหาคือ อธิบายให้นักเรียนเห็นความสำคัญของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสัดส่วนการประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนยังไม่มี ความเข้าใจว่าผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสัดส่วนการประเมิน มีประโยชน์ต่อตนอย่างไร ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูที่ต้องอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าผลการเรียนรู้ ที่คาดหวังจะเป็นสิ่งที่บอกให้รู้ว่าคุณต้องได้เรียนรู้อะไรและปฏิบัติกิจกรรมใดบ้าง และสัดส่วน การประเมินจะเป็นสิ่งที่บอกให้รู้ว่าการเรียนในรายวิชานี้จะให้ความสำคัญกับการประเมินในส่วนใด เพื่อให้นักเรียนเตรียมตัวและวางแผนในการเรียนให้บรรลุผลสำเร็จต่อไป

2.1.2 การกำหนดภาระงาน/ชิ้นงาน พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากการกำหนดภาระงาน/ชิ้นงานได้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คือ ภาระงาน ไม่ครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ กำหนดภาระงานให้ครอบคลุม ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ปัญหาที่เกิดจากการทำภาระงาน/ชิ้นงานของนักเรียน คือ นักเรียนขาด ความสนใจและความกระตือรือร้นในการทำภาระงาน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ กำหนดให้นักเรียน นำชิ้นงานมาส่งเป็นระยะเพื่อดูความก้าวหน้า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนขาดความรับผิดชอบ ในการทำงานจึงไม่ให้ความสนใจ การที่ครูกำหนดช่วงเวลาให้นักเรียนนำผลงานมาส่งเป็นระยะ เพื่อ ดูว่านักเรียนทำชิ้นงานไปถึงไหนแล้ว ถ้านักเรียนคนใดยังไม่ได้ทำครูก็ควรจะต้องสอบถามถึงปัญหาหรือ เหตุผลที่นักเรียนยังไม่ได้ทำชิ้นงานพร้อมทั้งกระตุ้นและให้กำลังใจแก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนทำ ชิ้นงานได้สำเร็จตามที่กำหนด

2.1.3 การกำหนดเครื่องมือวัดผล พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากวิธีการได้เครื่องมือวัดผลภาระงาน คือ ครูมีภาระงานมากทำให้ไม่มีเวลาสร้างเครื่องมือ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ จัดทำเครื่องมือร่วมกับครูผู้สอนรายวิชาเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครู ต้องรับผิดชอบงานพิเศษต่าง ๆ ที่โรงเรียนกำหนดนอกเหนือจากงานด้านการสอน ทำให้ไม่มีเวลา สร้างเครื่องมือมาประกอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

อุดม คำขาด (อ้างในนลิน ศรีสุวรรณท์, 2541, หน้า 4) ที่ได้วิเคราะห์สภาพการวัดและการประเมินผลการเรียนในโรงเรียนที่ครูผ่านการอบรมนำร่องในภาคเหนือ พบว่า ปัญหาที่พบคือ ครูไม่มีเวลาสร้างเครื่องมือ ปัญหาที่เกิดจากการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดผลการเรียน คือ ครูขาดความรู้เรื่องการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ปรึกษาหรือขอคำแนะนำจากผู้มีความรู้เรื่องการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เป็นไปตามผลการวิจัยของไพศาล คงภิมย์ขึ้น (2547, หน้า 48, 55) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนผู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูโรงเรียนเซนต์หลุยส์ ฉะเชิงเทรา พบว่า ครูมีความต้องการพัฒนาตนเองในเรื่องการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผู้เรียนในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าครูยังขาดความเข้าใจในเรื่องการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือวัดผล ดังนั้นจึงควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูในเรื่องการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เพื่อให้ครูนำความรู้ไปตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดผล เพื่อให้ผลจากการวัดมีความน่าเชื่อถือ

2.1.4 การกำหนดเกณฑ์การประเมินภาระงาน/ชิ้นงาน พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากวิธีการได้เกณฑ์การประเมินภาระงาน คือ ครูขาดความรู้เรื่องการกำหนดเกณฑ์การประเมินภาระงาน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ปรึกษาผู้มีความรู้เรื่องการกำหนดเกณฑ์การประเมินภาระงาน ปัญหาที่เกิดจากการแจ้งเกณฑ์การประเมินภาระงานให้นักเรียนทราบคือ นักเรียนขาดความสนใจ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ครูอธิบายให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของเกณฑ์การประเมินภาระงาน ปัญหาที่เกิดจากผู้ประเมินภาระงาน คือ ใช้เวลานานในการประเมินภาระงาน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ประเมินภาระงานนอกเวลาราชการ ดังนั้นโรงเรียนจึงควรจัดอบรมหรือเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูในเรื่องการกำหนดเกณฑ์การประเมินภาระงาน เพื่อให้ครูมีเกณฑ์ที่ใช้ประเมินภาระงานนักเรียนได้อย่างเที่ยงตรงและถูกต้อง และครูควรอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าการที่นักเรียนทราบเกณฑ์การประเมินภาระงานจะทำให้นักเรียนสามารถวางแผนในการทำภาระงานเพื่อให้ได้คะแนนในระดับดีได้ และเนื่องจากครูมีภาระงานอื่นที่ต้องรับผิดชอบมาก จึงต้องนำเวลาที่นอกเหนือจากงานสอนไปใช้ในการทำภาระงานพิเศษอื่น ๆ ทำให้ไม่มีเวลาประเมินภาระงานของนักเรียน เพราะในการประเมินภาระงานแต่ละชิ้นต้องใช้เวลานานในการประเมิน ดังนั้นครูจึงต้องใช้ช่วงเวลาอื่น เช่น เวลาหลังเลิกเรียนหรือเวลาในช่วงวันหยุดเสาร์ - อาทิตย์ในการประเมินภาระงานนักเรียน

2.1.5 การดำเนินการวัดผล พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากการวัดผลก่อนเรียนและระหว่างเรียน คือ นักเรียนไม่ตั้งใจทำการวัดผล มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ อธิบายให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการวัดผล ปัญหาที่เกิดจากการวัดผลหลังเรียนและปลายภาคเรียน คือ นักเรียนได้คะแนนน้อย มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ อธิบายให้นักเรียนตระหนัก

และเห็นความสำคัญของการวัดผลและแจ้งผลการวัดให้นักเรียนทราบ เพราะการแจ้งผลการสอบให้นักเรียนทราบ จะเป็นแรงเสริมที่จะนำนักเรียนไปสู่ความสำเร็จในการเรียนและเป็นตัวบ่งชี้ในส่วนที่ต้องแก้ไขได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสันต์ เกษมทรัพย์ (2541, หน้า 76) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง สภาพการปฏิบัติ ปัญหา และความต้องการในการวัดและประเมินผลของครูคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 พบว่า การประเมินก่อนหรือหลังเรียน และการประเมินผลปลายภาคเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากการดำเนินการสอบคือ นักเรียนออกจากห้องสอบเร็ว มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ กำหนดเวลาที่ให้นักเรียนออกจากห้องสอบได้ การที่นักเรียนออกจากห้องสอบเร็วอาจเป็นเพราะนักเรียนไม่ได้อ่านหนังสือเตรียมตัวสอบเมื่อถึงเวลาสอบทำให้นักเรียนทำข้อสอบไม่ได้จึงเลือกคำตอบแบบสุ่มทำให้ทำข้อสอบเสร็จเร็วเป็นผลให้ต้องออกจากห้องสอบเร็วด้วย และเมื่อออกจากห้องสอบแล้วก็จะคุยกันอยู่น้าห้องสอบส่งเสียงดังรบกวนเพื่อนคนอื่น ๆ ที่สอบอยู่ ดังนั้นครูจึงควรกำหนดเวลาที่เหมาะสมในการที่จะให้นักเรียนออกจากห้องสอบ ได้เพื่อไม่ให้นักเรียนที่สอบเสร็จเร็วออกมารบกวนสมาธิเพื่อนที่ยังสอบไม่เสร็จ

2.1.6 การนำผลการประเมินไปใช้ตัดสินผลการเรียน พบว่ามีปัญหาในระดับน้อย ปัญหาที่เกิดจากการตัดสินผลการเรียนของนักเรียน คือ นักเรียนสอบได้คะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ให้นักเรียนสอบแก้ตัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพศาล คงภิรมย์ชั้น (2547, หน้า 51) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครู โรงเรียนเซนต์หลุยส์ ฉะเชิงเทรา พบว่าการประเมินตัดสินผลการเรียนสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

2.1.7 การตรวจสอบผลการประเมิน พบว่ามีปัญหาในระดับน้อย ปัญหาที่เกิดจากการเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบผลการประเมิน คือ ไม่มีใครมาตรวจสอบผลการประเมิน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ติดประกาศผลการประเมินที่บอร์ด กรณีที่นักเรียนหรือผู้ปกครองมีความข้องใจหรือสงสัยในผลการประเมิน ครูก็เปิดโอกาสให้มาตรวจสอบผลการประเมินได้ แต่ส่วนใหญ่ มักจะไม่มีใครมาตรวจสอบผลการประเมินหรือมีน้อยมาก ดังนั้นเพื่อให้ผลการประเมินมีความโปร่งใส ครูจึงติดประกาศผลการประเมินที่บอร์ดเพื่อให้ทุกคนได้เห็นที่มาที่ไปของคะแนนว่าทำไมผลการประเมินจึงออกมาเป็นแบบนี้

2.2 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.2.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ ครูบางคนได้รับแต่งตั้งให้ทำงานหลายตำแหน่งเกิดความซ้ำซ้อน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ กระจายงานให้มีความทั่วถึง ปัญหาที่เกิดจากคณะกรรมการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน คือ คณะกรรมการขาดความร่วมมืออย่างจริงจัง มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ คัดเลือกคณะกรรมการที่มีความสามารถตรงกับงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารกำหนดงานให้เฉพาะบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ทำให้ครูที่เหลือคิดว่าผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญจึงไม่ให้ความร่วมมือในการทำงานอย่างเต็มที่ ดังนั้นผู้บริหารควรจะกระจายงานให้มีความทั่วถึงให้ครูทุกคนได้มีส่วนร่วม ครูจะได้เห็นว่าตนก็มีความสำคัญ และผู้บริหารต้องลงมากำกับดูแลให้ขวัญกำลังใจและขอความร่วมมือจากครูในโรงเรียนให้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจและเต็มกำลังความสามารถ เพราะเป็นหน้าที่ของครูและเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน

2.2.2 การกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา พบว่ามีปัญหาในระดับน้อย ปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน คือ บางกิจกรรมนักเรียนให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีความหลากหลาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ให้นักเรียนเลือกเรียนน้อย และเป็นกิจกรรมที่ไม่น่าสนใจ นักเรียนจึงไปเลือกเรียนในบางกิจกรรมที่ตนสนใจทำให้มีนักเรียนมาสมัครมากเกินกว่าที่จะรับได้ ดังนั้นโรงเรียนจึงควรจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีความหลากหลาย และสอบถามความต้องการหรือความสนใจของนักเรียนด้วยว่านักเรียนชอบหรืออยากเรียนกิจกรรมใด แล้วนำความเห็นหรือข้อเสนอแนะของนักเรียนมาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุข

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมแนะแนว

1.1 การกำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากการกำหนดสัดส่วนสาระกิจกรรมแนะแนวและรายละเอียดของกิจกรรมแนะแนว คือ ครูผู้สอนไม่ได้จับด้านแนะแนวมาโดยตรง มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ สอบถามจากผู้บริหารหรือครูแนะแนวโรงเรียนอื่น ทั้งนี้เป็นเพราะแต่ละโรงเรียนมีจำนวนครูแนะแนวน้อย บางโรงเรียนมีครูแนะแนวเพียง 1 คน หรือบางโรงเรียนไม่มีครูแนะแนวเลย ทำให้ครูท่านอื่นที่ไม่ได้จับด้านแนะแนวต้องมาสอนกิจกรรมแนะแนวด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสอบถามการจัดกิจกรรมแนะแนวจากครูแนะแนวโรงเรียนอื่น เพื่อจะได้จัดกิจกรรมแนะแนวได้อย่างถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพศาล คงภิรมย์ชั้น (2547, หน้า 53) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษา

สภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูโรงเรียนเซนต์หลุยส์ ฉะเชิงเทรา พบว่าการกำหนดเกณฑ์สำหรับการตัดสินการผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 การดำเนินการประเมินผู้เรียน พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากการประเมินนักเรียนตามจุดประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว คือ นักเรียนขาดความตั้งใจและสนใจ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ครูเรียกนักเรียนมาพบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพศาล คงภิรมย์ชั้น (2547, หน้า 53) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูโรงเรียนเซนต์หลุยส์ ฉะเชิงเทรา พบว่าการประเมินผู้เรียนระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากการประเมินเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ นักเรียนบางคนไม่เข้าร่วมกิจกรรม มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ครูเรียกนักเรียนมาพบ ปัญหาที่เกิดจากการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถหรือแสดงผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว คือ นักเรียนทำผลงานไม่เสร็จ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ให้นักเรียนทำผลงานเตรียมไว้ล่วงหน้า ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักเรียนเห็นว่ากิจกรรมแนะแนวไม่ใช่วิชาหลักจึงไม่ให้ความสำคัญจะเรียนหรือไม่เรียนก็ได้ และมีนักเรียนบางคนที่ขาดความรับผิดชอบไม่สนใจการเรียนและชอบหนีเรียนจึงไม่เข้าเรียน ดังนั้นครูจะต้องอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่ากิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่นักเรียน ทุกคนต้องได้รับการประเมินให้ผ่านเกณฑ์ ถ้านักเรียนคนใดไม่ผ่านการประเมิน นักเรียนก็จะไม่จบการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ครูจึงต้อง ไปตามนักเรียนมาเรียนหรือแจ้งให้ครูที่ปรึกษาประจำชั้นทราบข้อมูลของนักเรียน ดักเตือนและบอกให้นักเรียนมาเข้าเรียนเพื่อให้นักเรียนผ่านการประเมิน และการให้นักเรียนแสดงความสามารถหรือแสดงผลงาน ครูควรจะให้เวลาในการทำภาระงานกับนักเรียนอย่างเพียงพอและคอยดูความก้าวหน้าของผลงานเป็นระยะ เพื่อให้นักเรียนทำผลงานได้เสร็จทันตามกำหนด

1.3 การแจ้งผลการประเมินและการซ่อมเสริม พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากการรายงานผลการประเมินกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ คือ นักเรียนไม่แจ้งผลการประเมินให้ผู้ปกครองทราบ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ให้ผู้ปกครองมารับผลการประเมินด้วยตนเองในวันประชุมผู้ปกครอง ปัญหาที่เกิดจากการจัดซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่ไม่ผ่านกิจกรรมแนะแนว คือ นักเรียนขาดความร่วมมือในการเรียนซ่อมเสริม มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ครูไปตามนักเรียนมาเรียนซ่อมเสริม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสรณ์ หงส์สูงเนิน และสุวรรยา รุ่งทะเล (2548, หน้า 66) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการวัดและประเมินผล ช่วงชั้นที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

เขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่าผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไม่ดำเนินการและติดตามเพื่อซ่อมเสริม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมนักเรียน

2.1 การกำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากการกำหนดวัตถุประสงค์ แนวทางการปฏิบัติ เกณฑ์และแนวทางการประเมินกิจกรรมนักเรียน คือ วัตถุประสงค์ แนวทางการปฏิบัติ เกณฑ์และแนวทางการประเมินกิจกรรมนักเรียนไม่ชัดเจน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ศึกษาจากเอกสารคู่มือ ปัญหาที่เกิดจากวิธีการรับนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียน คือ นักเรียนขาดความสนใจและกระตือรือร้น มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมให้มากกว่าเดิม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนเห็นว่า กิจกรรมนักเรียนไม่ใช่วิชาหลักจึงไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร ดังนั้นครูจะต้องอธิบายให้นักเรียน เข้าใจว่านักเรียนทุกคนจะต้องผ่านการประเมินกิจกรรมนักเรียน จึงจะจบการศึกษาตามที่หลักสูตร กำหนดไว้ และควรประชาสัมพันธ์กิจกรรมให้มากกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อให้นักเรียนได้ทราบข้อมูลและสมัครเข้าร่วมกิจกรรมตามวันเวลาที่กำหนด

2.2 การดำเนินการประเมินผู้เรียน พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับน้อย ปัญหาที่เกิดจากการประเมินนักเรียนตามจุดประสงค์ของกิจกรรมนักเรียน คือ นักเรียนขาดความตั้งใจและสนใจ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ครูเรียกนักเรียนมาพบ ปัญหาที่เกิดจากการประเมินเวลาการเข้าร่วม กิจกรรมนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ นักเรียนบางคนไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักเรียน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ครูเรียกนักเรียนมาพบ ปัญหาที่เกิดจากการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ หรือแสดงผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียน คือ นักเรียนมีเวลาในการเตรียมตัวน้อย มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ให้นักเรียนทำผลงานเตรียมไว้ล่วงหน้า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการเรียนกิจกรรมนักเรียน ครูจึงต้องอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าถ้านักเรียนไม่ผ่านการประเมิน กิจกรรมนักเรียน นักเรียนก็จะไม่จบการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ครูจึงต้องไปตามนักเรียน มาเรียนหรือแจ้งให้ครูที่ปรึกษาประจำชั้นทราบเพื่อตักเตือนและบอกให้นักเรียนมาเข้าเรียน และการให้นักเรียนแสดงความสามารถหรือแสดงผลงาน ครูควรจะให้เวลาในการทำภาระงานกับนักเรียน อย่างเพียงพอและคอยดูความก้าวหน้าของผลงานเป็นระยะ เพื่อให้นักเรียนทำผลงานได้เสร็จทัน ตามกำหนด

2.3 การแจ้งผลการประเมินและการซ่อมเสริม พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับ ปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากการรายงานผลการประเมินกิจกรรมนักเรียนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ คือ นักเรียนไม่แจ้งผลการประเมินให้ผู้ปกครองทราบ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ให้ผู้ปกครองมารับ ผลการประเมินด้วยตนเองในวันประชุมผู้ปกครอง การที่นักเรียนไม่แจ้งผลการประเมินให้ผู้ปกครอง

ทราบ อาจเป็นเพราะว่านักเรียนมีผลการประเมินในระดับต่ำหรือไม่ผ่านการประเมิน ดังนั้นครูจึงควรให้ผู้ปกครองมารับผลการประเมินด้วยตนเอง จะได้มาพบปะกับครูประจำชั้น สอบถามข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนและหาแนวทางหรือวิธีแก้ไขปัญหาของนักเรียนร่วมกัน ปัญหาที่เกิดจากการจัดซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่ไม่ผ่านกิจกรรมนักเรียน คือ นักเรียนไม่มาซ่อมเสริมตามเวลาที่นัดหมาย มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ครูไปตามนักเรียนมาเรียนซ่อมเสริม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสรณ์หงส์สูงเนิน และสุจรยา รุ่งทะเล (2548, หน้า 66) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการวัดและประเมินผล ช่วงชั้นที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า ผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไม่ดำเนินการและติดตามเพื่อซ่อมเสริม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากการรายงานผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการทราบและเห็นชอบเมื่อสิ้นภาคเรียน และปัญหาที่เกิดจากการสรุปผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตลอดช่วงชั้นของผู้เรียนแต่ละคน คือ ภาระงานครูมีมากทำให้ส่งผลการประเมินล่าช้า มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ เน้นย้ำกำหนดเวลาการส่งผลการประเมินในที่ประชุม โรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีปริมาณงานที่ต้องรับผิดชอบมากจึงทำให้ส่งผลการประเมินล่าช้าไปจากเวลาที่กำหนดไว้ ดังนั้นฝ่ายที่รับผิดชอบควรจะคอยเตือนและเน้นย้ำกำหนดเวลาในการส่งผลการประเมินให้ครูทราบบ่อย ๆ เพื่อให้ครูเกิดความตื่นตัวและไม่ลืมน

2.3 การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.3.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ ครูบางท่านได้รับแต่งตั้งให้ทำงานหลายตำแหน่งเกิดความซ้ำซ้อน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ กำหนดตำแหน่งงานให้เหมาะสมกับบุคคล ปัญหาที่เกิดจากคณะกรรมการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน คือ ขาดความร่วมมือจากคณะกรรมการอย่างจริงจัง มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ คัดเลือกคณะกรรมการที่มีความสามารถตรงกับงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารกำหนดงานให้เฉพาะบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ทำให้ครูที่เหลือคิดว่าผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญจึงไม่ให้ความร่วมมือในการทำงานอย่างเต็มที่ ดังนั้นผู้บริหารควรกระจายงานให้มีความทั่วถึงให้ครูทุกคนได้มีส่วนร่วม ครูจะเห็นว่าตนก็มีความสำคัญ และผู้บริหารต้องลงมากำกับดูแลให้ขวัญกำลังใจและขอความร่วมมือจากครูใน โรงเรียนให้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจและเต็มกำลังความสามารถ เพราะเป็นหน้าที่ของครูและเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน

2.3.2 การกำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากการกำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน คือ เกณฑ์และแนวทางการประเมินไม่ชัดเจน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ สอบถามเกณฑ์และแนวทางการประเมินจากฝ่ายที่รับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพศาล คงภิมย์ชื่น (2547, หน้า 53) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูโรงเรียนเซนต์หลุยส์ ฉะเชิงเทรา พบว่า การกำหนดเกณฑ์สำหรับตัดสินการผ่านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการกำหนดแนวทางและวิธีการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากการกำหนดนิยาม ตัวชี้วัดและระดับคุณภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน คือ คุณลักษณะแต่ละข้อมีจำนวนตัวชี้วัดมาก มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ปรับตัวชี้วัดของคุณลักษณะแต่ละข้อให้มีจำนวนลดลงแต่ให้ครอบคลุมและมีความชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมีจำนวนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องประเมินนักเรียนถึง 8 ข้อ และในคุณลักษณะแต่ละข้อก็มีจำนวนตัวชี้วัดค่อนข้างมาก ทำให้การประเมินเกิดความยุ่งยาก ดังนั้นฝ่ายที่รับผิดชอบจึงควรปรับตัวชี้วัดของคุณลักษณะแต่ละข้อให้มีจำนวนลดลงแต่ให้ครอบคลุมและมีความชัดเจน เพื่อให้การประเมินทำได้ง่ายและสะดวกขึ้น ปัญหาที่เกิดจากผู้ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ การประเมินขาดความเที่ยงตรง เนื่องจากครูต้องประเมินนักเรียนจำนวนมากทำให้ประเมินโดยการสังเกตได้ไม่ทั่วถึง มีวิธีแก้ไขปัญหาคือ กำหนดให้มีผู้ประเมินที่หลากหลาย

2.3.3 การดำเนินการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากการได้เครื่องมือประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ ครูขาดความรู้เรื่องการสร้างเครื่องมือ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ โรงเรียนจัดทำเครื่องมือสำเร็จรูป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแก้วตา ฉัตรนุสรณ์ (2547, หน้า 73) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการวัดและประเมินผล ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 2 พบว่า ครูมีปัญหา ด้านความรู้ความเข้าใจในการสร้างแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ ครูขาดความรู้เรื่องการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ปรึกษาผู้รู้หรือผู้มีความชำนาญ ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนั้นจึงควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูในเรื่องการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดผล เพื่อให้ครูนำความรู้ไปตรวจสอบเครื่องมือวัดผลเพื่อให้ผลจากการวัดมีความน่าเชื่อถือและนำผลการประเมินไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

2.3.4 การประมวลผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากการนำผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากหลาย ๆ ฝ่ายมาสรุป คือ ผู้ประเมินส่งผลการประเมินล่าช้า มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานของโรงเรียนแล้วพิมพ์แจกครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ประเมินมีภาระงานอื่นที่ต้องรับผิดชอบมาก จึงอาจจะลืมกำหนดเวลาที่ต้องส่งผลการประเมินทำให้ส่งผลการประเมินล่าช้าไม่ตรงตามกำหนด ดังนั้นโรงเรียนจึงควรกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานของโรงเรียนให้ชัดเจนและแจกให้ครูทุกคน เพื่อครูจะได้รู้ว่าจะต้องทำอะไร เมื่อไรและอย่างไร

2.3.5 การแจ้งผลการประเมินและการซ่อมเสริม พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับน้อย ปัญหาที่เกิดจากการรายงานผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ นักเรียนไม่แจ้งผลการประเมินให้ผู้ปกครองทราบ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ให้ผู้ปกครองมารับผลการประเมินด้วยตนเอง ปัญหาที่เกิดจากการจัดซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ นักเรียนไม่มาซ่อมเสริมตามเวลาที่นัดหมาย มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ครูไปตามนักเรียนมาทำกิจกรรมซ่อมเสริม ปัญหาที่เกิดจากโรงเรียนรวบรวมผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากทุกฝ่ายมาสรุปผลรายภาคและพิจารณาการผ่านช่วงชั้น คือ ผลการประเมินไม่สามารถนำไปแก้ปัญหาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนได้ มีวิธีแก้ไขปัญหาคือ ประชุมคณะครูหาแนวทางเพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสรณ์ หงส์สูงเนิน และสุจรรยา รุ่งทะเล (2548, หน้า 69) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการวัดและประเมินผล ช่วงชั้นที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า ผลจากการประเมิน ไม่สามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ของผู้เรียนได้ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

2.4 การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

2.4.1 สถานศึกษากำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมิน พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของโรงเรียน กำหนดมาตรฐาน การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน พร้อมทั้งตัวชี้วัดความสามารถในแต่ละระดับ คือ มาตรฐาน และตัวชี้วัดไม่ชัดเจน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีความชำนาญในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เพื่อกำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดให้ชัดเจนขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพศาล คงภิรมย์ชั้น (2547, หน้า 53) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูโรงเรียนเซนต์หลุยส์ ฉะเชิงเทรา พบว่า การกำหนดเกณฑ์สำหรับตัดสินผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

และการกำหนดแนวทางและวิธีการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสรณ์ หงส์สูงเนิน และสุจรรยา รุ่งทะเล (2548, หน้า 65) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการวัดและประเมินผล ช่วงชั้นที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า การกำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของสถานศึกษาขาดความชัดเจน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากการบูรณาการการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน กับการประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม คือ ครูแต่ละคนมีมาตรฐานในการประเมินแตกต่างกัน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ฝ่ายวิชาการชี้แจงวิธีการประเมินให้ครูรับทราบและปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูทุกคนต้องประเมินนักเรียนทุกคนในรายวิชาที่สอน จึงต้องประเมินนักเรียนเป็นจำนวนมากทำการประเมินนักเรียนมีมาตรฐานที่แตกต่างกันเพราะครูประเมินนักเรียนตามเกณฑ์ของตนเอง ดังนั้นฝ่ายวิชาการจึงควรทำความเข้าใจกับครูและชี้แจงวิธีการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ให้ครูรับทราบและปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้ผลการประเมินมีความเที่ยงตรง น่าเชื่อถือและมีความถูกต้อง

2.4.2 การประกาศแนวทางการประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากโรงเรียนประกาศแนวทางและวิธีการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ คือ นักเรียนไม่เห็นความสำคัญและไม่สนใจ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ชี้แจงและอธิบายให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการประกาศแนวทางและวิธีการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนไม่เห็นว่าการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน มีความสำคัญกับตนอย่างไร ครูจึงต้องอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่านักเรียนทุกคนต้องผ่านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน จึงจะเรียนจบตามที่หลักสูตรกำหนด ดังนั้นการที่นักเรียนทราบแนวทางและวิธีการประเมินของสถานศึกษา จะทำให้นักเรียนได้เตรียมตัวที่จะรับการประเมิน เพื่อให้ผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดได้

2.4.3 การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คือ ครูบางท่านได้รับแต่งตั้งให้ทำงานหลายตำแหน่งเกิดความซ้ำซ้อน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ กระจายงานให้มีความทั่วถึง ปัญหาที่เกิดจากคณะกรรมการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของโรงเรียน คือ ขาดความร่วมมือจากคณะกรรมการอย่างจริงจัง มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ คัดเลือกคณะกรรมการที่มีความสามารถตรงกับงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารกำหนดงานให้เฉพาะบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ทำให้ครูที่เหลือคิดว่าผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญ จึงไม่ให้ความร่วมมือในการทำงานอย่างเต็มที่ ดังนั้นผู้บริหารควรกระจายงานให้มีความทั่วถึงให้

ครูทุกคนได้มีส่วนร่วม ครูจะเห็นว่าตนก็มีความสำคัญ และผู้บริหารต้องลงมากำกับดูแลให้ขวัญ กำลังใจและขอความร่วมมือจากครูในโรงเรียนให้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจและเต็มกำลังความสามารถ เพราะเป็นหน้าที่ของครูและเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน

2.4.4 การดำเนินการประเมินผู้เรียน พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากคณะกรรมการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ตามแนวทางและวิธีที่โรงเรียน กำหนด คือ การประเมินขาดความเที่ยงตรง มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ กำหนดเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสมวัดได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพศาล คงภิรมย์ชั้น (2547, หน้า 53) ที่ได้ทำการ ศึกษา เรื่อง การศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูโรงเรียนเซนต์หลุยส์ ฉะเชิงเทรา พบว่า การประเมินความสามารถการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ตามแนวทางและวิธีการที่สถานศึกษากำหนด มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากวิธีการได้เครื่องมือประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คือ ครูขาดความรู้เรื่องการสร้างเครื่องมือ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ จัดอบรมการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล เป็นไปตามผลการวิจัยของไพศาล คงภิรมย์ชั้น (2547, หน้า 48, 54) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครู โรงเรียนเซนต์หลุยส์ ฉะเชิงเทรา พบว่า ครูมีความต้องการพัฒนาตนเองในเรื่องวิธีการประเมินความสามารถด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าครูยังขาดความเข้าใจในการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ดังนั้น โรงเรียนจึงควรมีการจัดอบรมและชี้แจงแนวทางการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน วิธีการประเมิน การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ให้ครูเกิดความเข้าใจและนำไปประเมินนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

2.4.5 การตัดสินผลการประเมิน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากครูตัดสินผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ นักเรียนมีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนให้มากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน และปัญหาจากการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไม่ให้นักเรียนซ้ำชั้น ทำให้นักเรียนบางคนที่ผ่านขึ้นไปเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้นมีความสามารถในการอ่าน และเขียนน้อยกว่ามาตรฐาน และมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ต่ำ จึงเป็นปัญหาต่อเนื่องส่งผลให้การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียนมีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้น โรงเรียนจึงควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนให้มากขึ้น และหาแนวทาง แก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม

2.4.6 การแจ้งผลการประเมินและการซ่อมเสริม พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากการรายงานผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คือ ไม่มีกรนำผลการประเมินไปใช้แก้ปัญหานักเรียน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่เหมาะสมกับนักเรียนให้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสรณ์ หงส์สูงเนิน และสุจรรยา รุ่งทะเล (2548, หน้า 65) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการวัดและประเมินผล ช่วงชั้นที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา เขต 4 พบว่า ผลจากการประเมินไม่สามารถนำมาพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความได้ ปัญหาที่เกิดจากการจัดซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คือ นักเรียนขาดความร่วมมือในการทำกิจกรรมซ่อมเสริม มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ครูไปตามนักเรียนมาทำกิจกรรมซ่อมเสริม ปัญหาที่เกิดจากคณะกรรมการรวบรวมข้อมูลและตัดสินผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เสนอต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของโรงเรียน คือ ครูมีภาระงานมากทำให้ส่งผลการประเมินไม่ตรงตามกำหนดเวลา มีวิธีแก้ไขปัญหาคือ กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานของโรงเรียนแล้วพิมพ์แจกครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ประเมินมีภาระงานอื่นที่ต้องรับผิดชอบมาก จึงอาจจะลืมหักกำหนดเวลาที่ต้องส่งผลการประเมินทำให้ส่งผลการประเมินล่าช้าไม่ตรงตามกำหนด ดังนั้น โรงเรียนจึงควรกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานของโรงเรียนให้ชัดเจนและแจกให้ครูทุกคน เพื่อครูจะได้รู้ว่าจะต้องทำอะไร เมื่อไรและอย่างไร

2.5 การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ

2.5.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของสถานศึกษา พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ คือ ครูบางท่านได้รับแต่งตั้งให้ทำงานหลายตำแหน่งเกิดความซ้ำซ้อน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ กระจายงานให้มีความทั่วถึง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบางโรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดเล็กทำให้มีจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ ครูหนึ่งคนจึงต้องทำงานหลายตำแหน่ง ดังนั้นผู้บริหารจึงควรกระจายงานให้มีความทั่วถึงให้ครูทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำงาน และควรให้ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานกับครูทุกคนอย่างเท่าเทียมกันและขอความร่วมมือจากครูให้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจและเต็มกำลังความสามารถ เพราะเป็นหน้าที่ของครูและเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน

2.5.2 สถานศึกษาเตรียมผู้เรียนเข้ารับการประเมิน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากโรงเรียนเตรียมนักเรียนเข้ารับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ คือ นักเรียนไม่สนใจและขาดความกระตือรือร้น มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของ

การประเมินให้นักเรียนเข้าใจ ซึ่งสถานศึกษาจะต้องเตรียมผู้เรียนให้เข้ารับการประเมินด้วยความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินระดับชาติ ให้ความร่วมมือในการประเมินเต็มความสามารถ และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขการประเมินอย่างเคร่งครัด (แก้วตา ฉัตรนุสรณ์, 2547, หน้า 27)

2.5.3 การดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ ตามวันเวลาที่กำหนด พบว่ามีปัญหาในระดับน้อย ปัญหาที่เกิดจากโรงเรียนดำเนินการสอบตามวันเวลาที่กำหนด และจัดห้องสอบให้มีความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน คือ นักเรียนบางคนไม่ตั้งใจทำข้อสอบ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ อธิบายให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนคิดว่าผลจากการประเมินไม่มีประโยชน์อะไรต่อตนเอง ดังนั้นโรงเรียนต้องชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสอบให้นักเรียนเข้าใจ ว่าผลของการสอบสามารถนำไปประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ตามหลักสูตรและทำให้ทราบความถนัดทางการเรียนของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนวางแผนในการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการประเมินและเตรียมตัวเพื่อเข้ารับการประเมินด้วยความตั้งใจ

2.5.4 สถานศึกษานำผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติมาใช้ประโยชน์ พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากการนำผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของนักเรียนมาใช้ คือ นักเรียนมีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ฝ่ายวิชาการประชุมเพื่อหาแนวทางแก้ไข ฝ่ายวิชาการต้องชี้แจงวัตถุประสงค์ของการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติให้นักเรียนเข้าใจ ว่าผลจากการประเมินสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง ทั้งต่อผู้เรียน สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ และโรงเรียนควรสร้างแรงจูงใจกระตุ้นและท้าทายนักเรียนทุกคนให้ตั้งใจใฝ่หาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและด้านอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่พบ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูควรหาความรู้ด้านการวัดและประเมินผลด้วยตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้ปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลได้ถูกต้อง
2. ครูควรปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างเป็นระบบตามลำดับขั้นตอน และทำควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. ผู้บริหารและครูผู้สอน ควรนำผลจากการวิจัยไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาการดำเนินการด้านการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา
4. ผู้บริหารควรจัดหาเอกสารความรู้ คู่มือประกอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ มาไว้ที่โรงเรียน เพื่อให้ครูได้ศึกษาและใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา
5. ผู้บริหารควรให้กำลังใจ นิเทศติดตามการทำงานของครู และให้ความสำคัญในการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา
6. ผู้บริหารควรสนับสนุนให้มีการจัดอบรม เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ หรือส่งครูเข้าร่วมการอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น การนำหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลชนิดต่าง ๆ และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดและประเมินผล หรือส่งครู ไปดูงานในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ หรือมีชื่อเสียงด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำความรู้ที่ได้รับมาปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลได้อย่างถูกต้อง และนำผลการประเมินไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งกับผู้เรียนตัวครู และสถานศึกษาต่อไป
7. ศึกษานิเทศก์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรนำผลจากการวิจัยไปใช้กำหนดทิศทางในการวางแผนหรือนโยบายด้านการวัดและประเมินผลของเขตพื้นที่การศึกษา ให้ตรงจุดและมีประสิทธิภาพต่อไป
8. เขตพื้นที่การศึกษาควรจัดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อช่วยเหลือให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้กับครู และควรออกนิเทศติดตามให้คำแนะนำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา
9. เขตพื้นที่การศึกษาควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้ด้านการวัดและประเมินผลแก่ครูฝ่ายวิชาการหรือครูฝ่ายวัดผลของโรงเรียน เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาขยายผลให้แก่ครูในโรงเรียนให้ปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลได้อย่างถูกต้องและไปในทิศทางเดียวกัน
10. หน่วยงานระดับสูงที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา ควรจัดบุคลากรเพื่อมาทำหน้าที่ปฏิบัติงานพิเศษอื่น ๆ ในโรงเรียน โดยเฉพาะ เพื่อครูจะได้มีเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ว่าเป็นไปตามแนวทางการวัดและประเมินผลและธรรมชาติของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือไม่ เพื่อจะได้นำข้อมูลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการวัดและประเมินผลในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่อไป
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลของครูผู้สอนในแต่ละช่วงชั้น เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาการวัดและประเมินผลของครูในแต่ละช่วงชั้นได้อย่างตรงจุดและเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง
3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจ สภาพการปฏิบัติ สภาพปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู เพื่อนำข้อมูลมากำหนดแนวทางและวางแผนพัฒนาการวัดและประเมินผลให้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาต่อไป